

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ELEKTROTECHNIKY A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ
ÚSTAV ELEKTROENERGETIKY

FACULTY OF ELECTRICAL ENGINEERING AND COMMUNICATION
DEPARTMENT OF ELECTRICAL POWER ENGINEERING

Posouzení výhodnosti výstavby přečerpávací vodní elektrárny velkého výkonu v lokalitě Cukrová bouda, okres Šumperk

THE ASSESSMENT OF ADVANTAGES OF CONSTRUCTION OF LARGE
HYDROELECTRIC POWER PLANTS IN THE AREA OF CUKROVA BOUDA,
DISTRICT SUMPERK

DIPLOMOVÁ PRÁCE
MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

BC. MICHAL KNÁPEK

BRNO 2012

VYSOKÉ UČENÍ
TECHNICKÉ V BRNĚ

Fakulta elektrotechniky
a komunikačních technologií

Ústav elektroenergetiky

Diplomová práce

magisterský navazující studijní obor
Elektroenergetika

Student: Bc. Michal Knápek
Ročník: 2

ID: 106538
Akademický rok: 2011/2012

NÁZEV TÉMATU:

Posouzení výhodnosti výstavby přečerpávací vodní elektrárny velkého výkonu v lokalitě Cukrová bouda, okres Šumperk

POKYNY PRO VYPRACOVÁNÍ:

1. Uplatnění PVE při poskytování podpůrných služeb provozovateli přenosové soustavy
2. Základní návrh technického řešení včetně vyvedení výkonu do nejbližší rozvodny 400 kV
3. Stanovení jmenovitého výkonu PVE a provozních parametrů turbosoustrojí
4. Vliv výstavby a provozu díla na životní prostředí v lokalitě
5. Stanovení investičních nákladů projektu, provozních nákladů a výnosů z provozu
6. Ekonomická analýza projektu s výpočtem NPV, IRR, návratnosti a měrných investičních nákladů, swot analýza
7. Předpokládaný harmonogram přípravy a realizace díla
8. Posouzení výhodnosti výstavby PVE v lokalitě

DOPORUČENÁ LITERATURA:

podle pokynů vedoucího práce

Termín zadání: 6.2.2012

Termín odevzdání: 18.5.2012

Vedoucí práce: doc. Ing. Petr Mastný, Ph.D.

Konzultanti diplomové práce:

doc. Ing. Petr Toman, Ph.D.

Předseda oborové rady

UPOZORNĚNÍ:

Autor diplomové práce nesmí při vytváření diplomové práce porušit autorská práva třetích osob, zejména nesmí zasahovat nedovoleným způsobem do cizích autorských práv osobnostních a musí si být plně vědom následků porušení ustanovení § 11 a následujících autorského zákona č. 121/2000 Sb., včetně možných trestněprávních důsledků vyplývajících z ustanovení části druhé, hlavy VI. díl 4 Trestního zákoníku č.40/2009 Sb.

Bibliografická citace práce:

KNÁPEK, M. *Posouzení výhodnosti výstavby přečerpávací vodní elektrárny velkého výkonu v lokalitě Cukrová bouda, okres Šumperk*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, 2012. 81 s. Vedoucí diplomové práce doc. Ing. Petr Mastný, Ph.D..

Jako autor uvedené diplomové (bakalářské) práce dále prohlašuji, že v souvislosti s vytvořením této diplomové (bakalářské) práce jsem neporušil autorská práva třetích osob, zejména jsem nezasáhl nedovoleným způsobem do cizích autorských práv osobnostních a jsem si plně vědom následků porušení ustanovení § 11 a následujících autorského zákona č. 121/2000 Sb., včetně možných trestněprávních důsledků vyplývajících z ustanovení části druhé, hlavy VI. Díl 4 Trestního zákoníku č. 40/2009 Sb.

Zároveň bych chtěl také poděkovat doc. Ing. Petru Mastnému, Ph.D. za vedení při tvorbě práce a dále také Ing. Miroslavu Kopřivovi, CSc. za podnětné rady a další přínosné připomínky při zpracování této práce.

.....

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií

Ústav elektroenergetiky

Diplomová práce

**Posouzení výhodnosti výstavby přečerpávací vodní
elektrárny velkého výkonu v lokalitě Cukrová bouda,
okres Šumperk**

Bc. Michal Knápek

vedoucí: doc. Ing. Petr Mastný, Ph.D.

Ústav elektroenergetiky, FEKT VUT v Brně, 2012

Brno

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

**Faculty of Electrical Engineering and Communication
Department of Electrical Power Engineering**

Master's Thesis

**THE ASSESSMENT OF ADVANTAGES OF
CONSTRUCTION OF LARGE HYDROELECTRIC
POWER PLANTS IN THE AREA OF CUKROVA
BOUDA, DISTRICT SUMPERK**

by

Bc. Michal Knápek

Supervisor: doc. Ing. Petr Mastný, Ph.D.

Brno University of Technology, 2012

Brno

ABSTRAKT

Náplní této diplomové práce je především posouzení výhodnosti výstavby přečerpávací vodní elektrárny v lokalitě Cukrová Bouda. V úvodu práce je pojednáno o využití přečerpávacích vodních elektráren při poskytování podpůrných služeb provozovateli přenosové soustavy. Dále je tato práce zaměřena na návrh technického řešení, kdy jsou vypracovány dvě možné varianty, pro které jsou stanoveny jmenovité parametry jednotlivých řešení přečerpávací vodní elektrárny. Následuje část zabývající se vlivem stavby a následného provozu díla na životní prostředí. Další stěžejní částí je stanovení investičních a následných provozních nákladů a hodnocení díla podle ekonomických ukazatelů. V poslední části se práce zabývá swot analýzou a předpokládaným harmonogramem přípravy a samotné realizace díla. Celkové zhodnocení je obsahem závěru.

KLÍČOVÁ SLOVA: přečerpávací vodní elektrárna, horní nádrž, kaverna, dolní nádrž, Reverzní Francisova turbína, motorgenerátor, blokový transformátor, kulový uzávěr, parametry PVE, poskytování podpůrných služeb, harmonogram přípravy.

ABSTRACT

The subject matter of the master's thesis is, in particular, an evaluation of the advantageousness of the construction of a pumped-storage hydroelectric power station in the vicinity of Cukrová Bouda. In the master's thesis introduction the utilisation of pumped-storage hydroelectric power stations in providing reserve power generation to the operator of a power transmission system is discussed. The thesis then focuses on a technical design solution where two alternatives are drawn up for which the nominal parameters of individual designs for a pumped-storage hydroelectric power station are specified. The following part deals with the impact of the structure and the plant's subsequent operation on the environment. A further key part is the determination of investment and subsequent operating costs and an evaluation of the plant according to economic pointers. The final part of the master's thesis contains a SWOT analysis and an assumed programme of works for the plant's preparation and actual construction. The conclusion contains an overall evaluation

KEY WORDS:

pumped-storage hydroelectric power station, upper reservoir, cavern, lower reservoir, Francis reversible turbine, motor-generator, block transformer, ball valve, PSH parameters, provision of reserve power generation, programme of works.

OBSAH

SEZNAM OBRÁZKŮ.....	10
SEZNAM TABULEK	11
SEZNAM SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	12
1 ÚVOD.....	14
2 CÍL PRÁCE.....	15
3 PŘEČERPÁVACÍ VODNÍ ELEKTRÁRNA OBECNĚ.....	16
3.1 DŮVOD VYUŽITÍ.....	16
3.2 PRINCIP PŘEČERPÁVACÍ VODNÍ ELEKTRÁRNY	16
3.3 PROVOZ	18
3.4 PVE DLOUHÉ STRÁNĚ	18
4 UPLATNĚNÍ PVE PŘI POSKYTOVÁNÍ PODPŮRNÝCH SLUŽEB (PPS).....	20
4.1 OBECNÉ POŽADAVKY NA PPS.....	20
4.1.1 DEFINICE PODPŮRNÝCH SLUŽEB	20
4.2 MOŽNOSTI PVE PŘI POSKYTOVÁNÍ PODPŮRNÝCH SLUŽEB	20
4.3 RYCHLE STARTUJÍCÍ 10-TI MINUTOVÉ ZÁLOHY (QS10)	21
4.4 SCHOPNOST STARTU ZE TMY (BS)	21
4.5 ZMĚNA ZATÍŽENÍ (ZZ30).....	22
4.6 SCHOPNOST OSTROVNÍHO PROVOZU (OP).....	22
4.7 VYHODNOCENÍ RYCHLE STARTUJÍCÍ 10-TI MINUTOVÉ ZÁLOHY (QS10).....	24
4.8 MINUTOVÁ ZÁLOHA (MZT±) (T=5, 15, 30 MINUT)	24
5 PŘEČERPÁVACÍ VODNÍ ELEKTRÁRNA V LOKALITĚ CUKROVÁ BOUDA	25
5.1 POPIS LOKALITY	25
5.2 VARIANTA A: 4x 126MW	26
5.2.1 DOLNÍ NÁDRŽ	26
5.2.2 HORNÍ NÁDRŽ	29
5.2.3 NÁVRH ENERGETICKÝCH PARAMETRŮ PVE.....	33
5.2.4 TLAKOVÉ POTRUBÍ.....	35
5.2.5 TURBÍNY	38
5.2.6 MOTORGENERÁTORY.....	38
5.2.7 BLOKOVÉ TRANSFORMÁTORY	39
5.2.8 STROJOVNA.....	39
5.2.9 TRAFOKAVERNA	40
5.2.10 VYVEDENÍ VÝKONU DO NEJBLIŽŠÍ ROZVODNY.....	40
5.3 VARIANTA B: 2x 200MW	41
5.3.1 DOLNÍ NÁDRŽ	41
5.3.2 HORNÍ NÁDRŽ	41
5.3.3 NÁVRH ENERGETICKÝCH PARAMETRŮ PVE.....	45
5.3.4 TLAKOVÉ POTRUBÍ.....	47

5.3.5 TURBÍNY	49
5.3.6 MOTORGENERÁTORY	49
5.3.7 BLOKOVÉ TRANSFORMÁTORY	49
5.3.8 STROJOVNA	49
5.3.9 TRAFOKAVERNA	50
6 VLIV VÝSTAVBY A PROVOZU DÍLA NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V LOKALITĚ.....	51
6.1 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V LOKALITĚ.....	51
6.2 GEOLOGICKÉ POMĚRY	52
6.3 VZTAH DÍLA K OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	52
7 EKONOMICKÁ ANALÝZA PROJEKTU	54
7.1 NÁKLADY.....	54
7.2 EKONOMICKÁ ANALÝZA.....	54
7.2.1 STRUKTURA TRŽEB	55
7.2.2 PROVOZNÍ NÁKLADY PVE.....	55
7.2.3 OSTATNÍ POTŘEBNÉ VELIČINY A PODMÍNKY PRO EKONOMICKOU ANALÝZU	55
7.2.4 PŘEHLED VSTUPNÍCH HODNOT HODNOCENÍ	56
7.2.5 HODNOTÍCÍ UKAZATELE EKONOMICKÉ ANALÝZY	57
7.2.6 VÝSTUPY EKONOMICKÉ ANALÝZY	58
7.3 ZJEDNODUŠENÁ SWOT ANALÝZA	58
8 PŘEDPOKLÁDANÝ HARMONOGRAM PŘÍPRAVY A REALIZACE DÍLA.....	61
9 ZÁVĚR.....	63
POUŽITÁ LITERATURA	66
PŘÍLOHA A: EKONOMICKÉ ZHODNOCENÍ VARIANTY A.	68
PŘÍLOHA B: EKONOMICKÉ ZHODNOCENÍ VARIANTY B.....	72
PŘÍLOHA C: PŘEDPOKLÁDANÝ HARMONOGRAM PŘÍPRAVY A REALIZACE DÍLA.....	76
PŘÍLOHA D: HYDRAULICKÝ OBVOD PVE.....	77
PŘÍLOHA E: PŘÍČNÝ ŘEZ STROJOVNOU.....	78
PŘÍLOHA F: ORIENTAČNÍ ELEKTRICKÉ SCHÉMA PVE	79
PŘÍLOHA G: ZAČLENĚNÍ PVE V TERÉNU.....	80

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 3-1 Schéma PVE</i>	<i>16</i>
<i>Obr. 3-2 Letecký pohled na dolní a horní nádrž PVE Dlouhé Stráně[13]</i>	<i>19</i>
<i>Obr. 5-1 Umístění PVE v České republice[12]</i>	<i>26</i>
<i>Obr. 5-2 Umístění PVE v oblasti [12]“</i>	<i>26</i>
<i>Obr. 5-3 Umístění dolní hráze[12].....</i>	<i>27</i>
<i>Obr. 5-4 Náčrt dolní hráze</i>	<i>28</i>
<i>Obr. 5-5 Náčrt horní hráze.....</i>	<i>30</i>
<i>Obr. 5-6 Umístění horní nádrže v terénu pro Variantu A[12].....</i>	<i>33</i>
<i>Obr. 5-7 Výškové rozložení nádrží</i>	<i>34</i>
<i>Obr. 5-8 Podélný řez přivaděčem a zaústěním do dolní a horní nádrže.....</i>	<i>36</i>
<i>Obr. 5-9 Trasa venkovního vedení vývodu výkonu do rozvodny Krasíkov[12].</i>	<i>40</i>
<i>Obr. 5-10 Náčrt horní hráze.....</i>	<i>42</i>
<i>Obr. 5-11 Umístění horní nádrže v terénu pro Variantu B [12].....</i>	<i>44</i>
<i>Obr. 5-12 Výškové rozložení nádrží pro Variantu B</i>	<i>46</i>
<i>Obr. D-1Hydraulický obvod PVE</i>	<i>77</i>
<i>Obr. E-1 Příčný řez strojovnou</i>	<i>78</i>
<i>Obr. F-1 Orientační elektrické schéma</i>	<i>79</i>
<i>Obr. G-1 Pohled na PVE z Mirovské hory.....</i>	<i>80</i>
<i>Obr. G-2 Letecký pohled na PVE.....</i>	<i>80</i>
<i>Obr. G-3 Letecký pohled na PVE.....</i>	<i>81</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 4-1 M-denní průtoky v lokalitě.....</i>	<i>25</i>
<i>Tab. 4-2 N-leté průtoky v lokalitě.....</i>	<i>25</i>
<i>Tab. 4-3 Objem dolní nádrže.....</i>	<i>27</i>
<i>Tab. 4-4 Návrh hloubky horní nádrže pro Variantu A.....</i>	<i>32</i>
<i>Tab. 4-5 Návrh hloubky horní nádrže pro Variantu B.....</i>	<i>44</i>
<i>Tab. 6-1 Přehledová tabulka celkových nákladů.</i>	<i>54</i>
<i>Tab. 6-2 Přehledová tabulka vstupů hodnocení.....</i>	<i>56</i>
<i>Tab. 6-3 Přehledová tabulka výstupů ekonomické analýzy.....</i>	<i>58</i>
<i>Tab. 6-4 Tabulka SWOT analýzy.....</i>	<i>59</i>
<i>Tab. 6-5 Tabulka možného opatření před hrozbami.</i>	<i>60</i>
<i>Tab. A-1 Náklady Varianty A.</i>	<i>68</i>
<i>Tab. A-2 Přehledová tabulka výpočtu ekonomického hodnocení Varianty A.</i>	<i>70</i>
<i>Tab. A-3 Tabulka citlivostní analýzy ceny QS a elektrické energie pro Variantu A.....</i>	<i>71</i>
<i>Tab. B-1 Náklady Varianty B.</i>	<i>72</i>
<i>Tab. B-2 Přehledová tabulka výpočtu ekonomického hodnocení Varianty B.</i>	<i>74</i>
<i>Tab. B-3 Tabulka citlivostní analýzy ceny QS a elektrické energie pro Variantu B.....</i>	<i>75</i>

SEZNAM SYMBOLŮ A ZKRATEK

D_{Tj}	průměr jednoho tunelu
b	šířka koruny hráze
BS	schopnost startu ze tmy
C_{ABdna}	cena asfaltobetonového těsnění svahů
C_{ABsvah}	cena asfaltobetonového těsnění dna
C_{celk}	celková cena
CF	Case Flow -peněžní tok
C_{jABdna}	jednotková cena asfaltobetonového těsnění svahů
$C_{jABsvah}$	jednotková cena asfaltobetonového těsnění dna
$C_{jnás}$	jednotková cena kamenitého násypu
$C_{nás}$	cena kamenitého násypu
$D_{přiv}$	průměr potrubí přivaděče
DZt	dispečerská záloha
E_T	využitelná energie vody jednoho cyklu
hc	celková výška hráze
H_{max}	maximální spád PVE
H_{min}	minimální spád PVE
$H_{STŘ}$	střední spád PVE
i	diskontní sazba
INV	investice
IRR	Internal Rate of Return - vnitřní výnosové procento
k_{DNmax}	kóta maximální hladiny dolní nádrže
k_{DNmin}	kóta minimální hladiny dolní nádrže
k_{HNmax}	kóta maximální hladiny horní nádrže
k_{HNmin}	kóta minimální hladiny horní nádrže
K_{od}	kritérium odlehlosti
L	délka koruny hráze
$L_{dlč}$	délka dolní ležaté části
$L_{hlč}$	délka horní ležaté části
L_p	délka paty hráze
$L_{přiv}$	délka přivaděče
L_t	délka tunelu
$L_{úč}$	délka úklonné části
m	sklon svahu
Mz	minutová záloha
NPV	Net Present Value - čistá současná hodnota
OP	schopnost ostrovního provozu
P_i	instalovaný výkon
P_o	výkon bloku před přechodem do ostrovního provozu.
PpS	podpůrné služby
PR	primární regulace f bloku
P_{tmax}	maximální turbínový výkon
PVE	přečerpávací vodní elektrárna
Q_{100}	stoletý průtok
QS10	rychle startující 10-ti minutová záloha
QS15	rychle startující 15-ti minutová záloha
Q_T	turbínový průtok

QTj	hltnost jednotky
Q_{tj}	průtok jedním tunelem
R_1	průměr dna
R_2	průměr středu násypu
R_{2V}	průměr hladiny při plném napuštění
$R_{STŘ}$	střední průměr svahů
s	šířka svahu
S_{dna}	plocha dna
SR	sekundární regulace P bloku
SRUQ	sekundární regulace U/Q
S_{svahu}	plocha svahů
SyS	systemové služby
SZ ₃₀	snížení výkonu
TR	terciární regulace P bloku
V_A	objem násypu dolní nádrže - část A
V_B	objem násypu dolní nádrže - část B
V_C	objem násypu dolní nádrže - část C
V_{celk}	celkový objem násypu dolní nádrže
V_D	objem násypu dolní nádrže - část D
V_{DEF}	objem násypu dolní nádrže - část DEF
V_E	objem násypu dolní nádrže - část E
V_F	objem násypu dolní nádrže - část F
V_G	objem násypu dolní nádrže - část G
V_H	objem násypu dolní nádrže - část H
V_I	objem násypu dolní nádrže - část I
VS	vlastní spotřeba
VSR	Vltava
W	objem násypu nádrže
W_{kaver}	objem výlomu kaverny
$W_{ražl}$	objem výlomu jednoho přivaděče
W_{trafok}	objem výlomu trafokaverny
W_{tun1}	objem výlomu jednoho přivaděče
ZZ ₃₀	změna zatížení
δ	statika proporcionálního regulátoru otáček
Δh_{kol}	kolísání hladiny
η_c	účinnost cyklu
η_ε	účinnost v čerpadlovém chodu
η_t	účinnost v turbínovém chodu

1 ÚVOD

Průběh spotřeby elektrické energie během dne je v závislosti na požadavku spotřebitele proměnný. Vyrovnání špiček vzniklých při velkém nebo naopak malém odběru je nutné zajistit zdroji s možností jednoduché regulace dodávaného výkonu, při zajištění malých ztrát a to jak ekonomických, tak i energetických. Při zajištění těchto požadavků mají nezastupitelnou úlohu přečerpávací vodní elektrárny. Tyto elektrárny jsou svým řešením schopny pokrýt náhlé a neočekávané změny výkonu v elektrizační soustavě dodávkou nebo i odběrem elektrické energie.

Především u velkých tepelných a jaderných elektráren je obtížné měnit v průběhu krátkého časového horizontu dodávaný výkon. Toto omezení vyplývá z případných vznikajících ztrát a tím docházejícího snížení využití paliva. Proto je záhodno využívat tyto zdroje pro kontinuální dodávku a pro vykrývání špičkové změny výkonu využívat přečerpávacích vodních elektráren, popřípadě i akumulačních vodních elektráren. Nepochybnou výhodou těchto zdrojů je poměrně krátká doba najetí a to v řádech jednotek minut.

V poslední době se význam těchto zdrojů zvýšil s poměrně vysokou instalací obnovitelných zdrojů a to především zdrojů způsobujících náhle změny výkonu, které jsou závislé na aktuálních přírodních podmínkách.

2 CÍL PRÁCE

Náplní této diplomové práce je zhodnocení výhodnosti výstavby přečerpávací vodní elektrárny. Zvolená lokalita s názvem PVE Cukrová Bouda je umístěna na pomezí Olomouckého a Pardubického kraje a to v blízkosti obce Hoštejn.

Práce bude pojednávat o možnostech uplatnění přečerpávací vodní elektrárny při poskytování podpůrných služeb provozovateli přenosové soustavy. V následující části se zaměří na uvažovanou přečerpávací vodní elektrárnu v lokalitě Cukrová bouda. Zde budou pro porovnání vypracovány dvě varianty technického řešení s ohledem na instalovaný výkon a počet osazených technologických jednotek.

V následující části práce pojedná o vlivech díla na životní prostředí v daném místě a geologických poměrech v oblasti stavby.

Stěžejní kapitolou bude samotné ekonomické zhodnocení. Zde bude vypracována ekonomická analýza projektu, kdy porovnávacími kritérii bude NPV (čistá současná hodnota), IRR (vnitřní výnosové procento) a doba splacení vložených finančních prostředků. Součástí této kapitoly bude taktéž Swot analýza, která definuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby spojené s daným projektem.

V poslední kapitole bude zpracován orientační předpokládaný harmonogram přípravy a realizace díla.

3 PŘEČERPÁVACÍ VODNÍ ELEKTRÁRNA OBECNĚ

3.1 Důvod využití

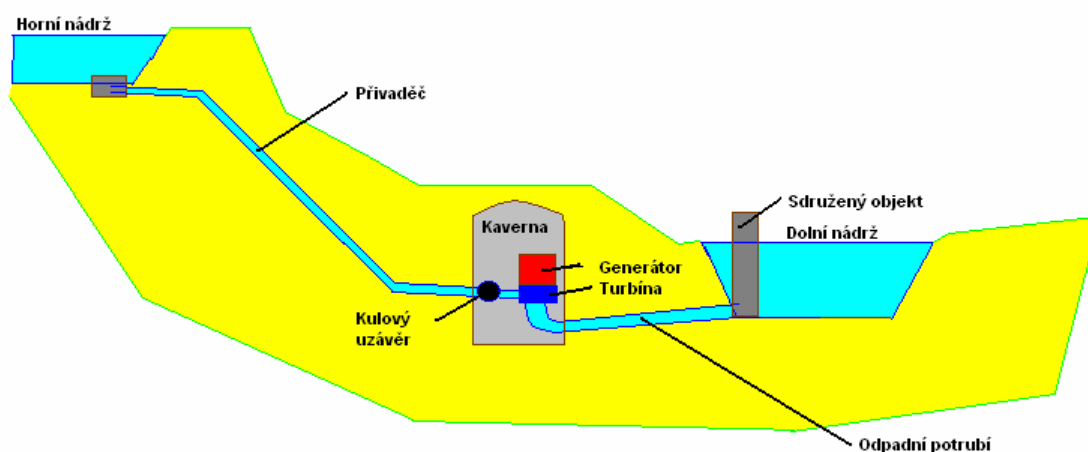
Výkon velkých tepelných a především jaderných elektráren je možné v průběhu dne měnit jen omezeně. Případné omezení dodávky těchto zdrojů je doprovázeno nemalými ztrátami energie a tím také snižování výsledného využití energie paliva. Navíc je velmi neekonomické stavět velké energetické zdroje, které by byly v provozu jen několik hodin denně, tento provoz zdroje by byl neúměrně drahý.

Proto se jaderné a velké tepelné elektrárny provozují vždy v základním zatížení sítě. Kdežto pro pokrytí špiček je využíváno vodních elektráren a přečerpávacích vodních elektráren. Význam přečerpávacích vodních elektráren je hlavně v pokrytí špičkové spotřeby energie a to způsobené změnou zatížení nebo výpadkem významného prvku vedení.

Význam přečerpávacích elektráren se zvyšuje rovněž rozšiřováním alternativních zdrojů energie, v současné době hlavně energie získané z fotovoltaických a také větrných elektráren. Dodávka těchto zdrojů je téměř neregulovatelná a její předvídání je omezené.

3.2 Princip přečerpávací vodní elektrárny

Přečerpávací vodní elektrárna se skládá ze dvou vodních nádrží. Jedna z nádrží je umístěna na níže položeném místě a nazývá se dolní nádrž. Druhá je umístěna na vyšším místě a nazývá se horní nádrž. Rozdíl hladin těchto nádrží je nazýván spádem a je jedním z hlavních parametrů přečerpávací vodní elektrárny. Umístění jednotlivých prvků PVE v terénu ukazuje následující obrázek Obr. 3-1.

Obr. 3-1 Schéma PVE

Při přebytečném množství energie v energetické soustavě je aktivován čerpadlový provoz, dochází k čerpání vody z dolní nádrže do horní nádrže. V tuto chvíli se PVE chová jako zátěž. V období špiček zatížení v energetické soustavě přechází PVE do turbínového provozu a dodává energii zpět do soustavy.

Hlavními částmi PVE jsou dolní a horní nádrž, tlakové potrubí a samotná strojovna. V tlakových přivaděčích se v případě potřeby umísťují vyrovnávací komory, které mají za úkol tlumit hydraulické rázy, které vznikají při manipulaci s vodním sloupcem.

PVE rozlišujeme také podle způsobu akumulace vody a to na PVE s umělou nebo smíšenou akumulací vody.

U nádrží záleží na tom, jestli je PVE s čistě umělou akumulací vody nebo se smíšenou akumulací vody. PVE se smíšenou akumulací je tvořena tak, že její horní nádrž je přehradní hrází v korytě řeky a má přirozený přítok vody. Dolní nádrž bývá současně vyrovnávací nádrž a umísťuje se do ní malá vodní elektrárna.

PVE s čistě umělou akumulací je tvořena tak, že její horní nádrž je uměle vytvořena bez přirozeného přítoku. Voda se do horní nádrže dopravuje pouze čerpáním z dolní nádrže, ta je vždy postavena na vodním toku. Tyto elektrárny mají uzavřený koloběh vody.

Ztráty vody v důsledku průsaku či odpařování jsou nahrazovány přirozeným přítokem do spodní nádrže.

Horní nádrž má buď sypanou hráz, nebo výjimečně i betonovou. Její hráz mívá nepravidelný tvar přizpůsobený možnostem terénu. Protože je nutné utěsnit před průsaky dno a svahy nádrže, využívá se pro tyto účely asfaltový beton. Propuštěná voda nedokonalým těsněním je odváděna pomocí drenáže. Tato prosáknutá voda by mohla při rychlém poklesu hladiny během turbínového provozu poškodit těsnění přetlakem. Horní nádrž se umísťuje tak, aby byl objem její hráze odpovídající objemu výkopů a výlomů pro nádrž. Toto řešení je ekonomicky nejvýhodnější. Tyto elektrárny pracují s velkým spádem a tudíž je při jejich stavbě využita morfologie terénu.

Strojovnu PVE je možné postavit nad zemí, ale obvyklé je také umístění v podzemí, v důkladně odvětrávané kaverně. Strojovna může být vybavena čtyř, tří nebo i dvoustrojovými bloky. Čtyřstrojové bloky se používají při čerpání vody na velké dopravní výšky a jsou tvořeny turbínou, generátorem, čerpadlem a motorem. Další třístrojové uspořádání sestává z turbíny, čerpadla a motorogenerátoru. U těchto uspořádání je spojení turbíny a čerpadla buď pevnou spojkou nebo vysouvatelnou spojkou. Při použití pevné spojky je nutné při provozu turbíny odvodnit a zavzdušnit čerpadlo a při provozu čerpadla naopak. To způsobuje ztráty, a proto se toto řešení moc nepoužívá. Vysouvatelná spojka se používá nejčastěji při vertikálním uspořádání. Při turbínovém provozu je spojka rozpojena a čerpadlo stojí. Tímto odpadají ztráty výkonu způsobené odporem čerpadla. Toto uspořádání umožňuje provoz soustrojí čerpadla a turbíny v jednom směru, toho se využívá pro zkrácení manipulačního času mezi přechody mezi jednotlivými provozu. Tohoto se s výhodou využívá při regulaci kmitočtu v elektrizační soustavě.

Dnes nejpoužívanějším uspořádáním je uspořádání dvoustrojové, které je tvořeno motorogenerátorem a reverzní turbínou. Turbína a čerpadlo jsou tedy současně jeden hydraulický stroj. Nejběžnějším typem je turbína dvousměrná, která pracuje v jednom směru jako čerpadlo a v druhém směru jako turbína. Nevýhodou těchto strojů je nutnost změny smyslu otáčení při přechodu z turbínového do čerpadlového provozu nebo naopak. Výhodou tohoto uspořádání je menší výška soustrojí, což znamená nižší požadavky na stavbu a tedy i nižší náklady.

Tlakový přivaděč mezi nádržemi je většinou tvořen tlakovým ocelovým potrubím. U PVE se smíšenou akumulací vody potrubí prochází pouze přehradou a má tedy minimální délku. Naopak v případě umělých horních nádrží, kdy jsou od sebe obě nádrže vzdáleny vzhledem

k reliéfu krajiny poměrně daleko, je délka výrazně delší oproti již zmiňovaným PVE se smíšenou akumulací.

PVE dělíme podle spádu na středotlaké a vysokotlaké. Středotlaké elektrárny mají spád od 15 do 50 metrů. Do vysokotlakých spadají vodní elektrárny se spádem nad 50m. [4]

3.3 Provoz

Provozní stavy soustrojí PVE dělíme na:

- klidový stav
- turbínový provoz
- čerpadlový provoz
- kompenzační provoz

Možnosti rozběhu soustrojí PVE do čerpadlového provozu:

- asynchronním rozběhem synchronního motorogenerátoru
- pomocí rozběhového asynchronního motoru
- frekvenčním střídačem a hydroalternátorem

Účinnost PVE

Výsledná účinnost PVE je součinem účinností jednotlivých částí PVE. Energetická bilance PVE závisí na řešení způsobu provozu elektrárny. Stanovení účinnosti PVE se provádí pro velký a malý cyklus. Velký cyklus uvažuje i ztráty vzniklé na přenosové cestě mezi zdrojem a čerpadlem při čerpadlovém provozu, ztráty při přenosu energie zákazníkovi a také účinnost kondenzační (resp. jaderné elektrárny). Malý cyklus tyto ztráty neuvažuje.

U starších PVE se účinnost pohybovala mezi 50 až 65%. V nových PVE je dosahováno vyšších účinností malého cyklu a to až na 78% (pro účely této diplomové práce však budeme uvažovat s účinností 75%).

3.4 PVE Dlouhé Stráně

PVE disponuje nádržemi s maximálním výškovým rozdílem hladin 532,7 m. Horní nádrž se nachází na vrcholu hory Dlouhé Stráně v nadmořské výšce 1350 m a má provozní objem 2 580 000 m³ (celkový objem 2 719 750 m³) a zabírá plochu 15,4 ha. Při provozu dochází ke kolísání hladin o 21,8m.

Dolní nádrž leží na říčce Divoká Desná v nadmořské výšce 824,7 m. Její celkový objem je 3 405 000 m³ a plocha 16,3 ha. Při provozu kolísá hladina o 22,2m.

Obr. 3-2 Letecký pohled na dolní a horní nádrž PVE Dlouhé Stráně[13]

Jelikož se areál elektrárny nachází uvnitř chráněné krajinné oblasti, bylo požadováno co nejnižšího zásahu do krajiny, proto je z ekologických důvodů celý provoz umístěn v podzemí. V kaverně o rozměrech $87,5 \times 25,5 \times 50$ m jsou umístěna dvě 24 metrů vysoká turbosoustrojí s reverzními Francisovými turbínami. Jednotkový výkon každého bloku je 325 MW (výkon v turbínovém režimu).

S horní nádrží je kaverna spojena dvěma přivaděči o průměru 3,6 m a délce 1547 a 1499 m a na koncích opatřena kulovými uzávěry. S dolní nádrží je propojena dvěma tunely o průměru 5,2m a délce 354 a 390 m. Hltnost každé turbíny je $68,5 \text{ m}^3/\text{s}$.

Vedle turbínové kaverny se nachází trafokaverna, o rozměru $115 \times 16 \times 21,7$ m, ve které jsou rozvodny 22 kV a dva blokové trojfázové transformátory 22kV/400kV. Výkon je vyveden o napětí 400 kV do zapouzdrěného vývodového pole a dále venkovním vedením 52 km do rozvodny v Krasíkově.

Elektrárna se využívá především pro zajištění Rychle startující 10-ti minutové zálohy. Po vyslání příkazu Dispečinku ČEPS poskytují sjednanou zálohu v podobě najetí elektrárny do turbínového provozu a dodávky požadovaného výkonu, nebo při čerpání odstavením samotného čerpání.

PVE je doplněna malou vodní elektrárnou vybavenou Francisovou turbínou o výkonu 163kW.[1]

4 UPLATNĚNÍ PVE PŘI POSKYTOVÁNÍ PODPŮRNÝCH SLUŽEB (PPS)

4.1 Obecné požadavky na PpS

Všechny podpůrné služby musí splňovat tyto obecné požadavky: [9]

- Měřitelnost – se stanovenými kvantitativními parametry a způsobem měření.
- Garantovaná dostupnost služby během denního, týdenního a ročního cyklu s možností vyžádat si inspekci.
- Certifikovatelnost – stanovený způsob prokazování schopnosti poskytnout služby pomocí periodických testů.
- Možnost průběžné kontroly poskytování.

4.1.1 Definice podpůrných služeb

K zajištění „systémových služeb“ (SyS) používá ČEPS „podpůrné služby“ (PpS) poskytované jednotlivými uživateli PS. ČEPS tak dosahuje správné a spolehlivé fungování ES v rámci standardů, které si pro provoz zvolil, nebo které přijal jako člen propojených soustav. Následující část popisuje PpS tak, jak jsou poskytovány jednotlivými subjekty na jejich zařízeních: [9]

- Primární regulace f bloku (PR)
- Sekundární regulace P bloku (SR)
- Terciární regulace P bloku (TR)
- Rychle startující 10-ti minutová záloha (QS₁₀)
- Rychle startující 15-ti minutová záloha (QS₁₅)
- Dispečerská záloha (DZ_t)
- Změna zatížení (ZZ₃₀)
- Snížení výkonu (SV₃₀)
- Vltava (VSR)
- Sekundární regulace U/Q (SRUQ)
- Schopnost ostrovního provozu (OP)
- Schopnost startu ze tmy (BS)

4.2 Možnosti PVE při poskytování podpůrných služeb

Hlavním záměrem při uvažování výstavby PVE je poskytování podpůrných služeb. Základní a nejpoužívanější je služba Rychle startující 10-ti minutové zálohy (QS₁₀). Požadavkem této služby je rychlé najetí na požadovaný výkon a to v krátkém čase do deseti minut od požadavku

dispečera. Samotná PVE je také vhodná pro poskytování služby startu ze tmy, kdy je schopná dodávat potřebný rozběhový výkon pro startující spolupracující tepelnou elektrárnu blízko tomuto zdroji. Je možné nabídnout i regulaci primární, sekundární a terciární. Dále je schopna zajistit i další služby a to Změnu zatížení při čerpadlovém provozu, případně omezeně i schopnost ostrovního provozu.

4.3 Rychle startující 10-ti minutové zálohy (QS10)

Samotná PVE patří svými vlastnostmi mezi zdroje, schopné poskytovat podpůrnou službu **Rychle startující 10-ti minutové zálohy (QS10)**. Tyto bloky musí být schopny do 10 minut od příkazu Dispečinku ČEPS poskytnout sjednanou zálohu RZ QS10, najetí programového čerpání, nebo odpojení čerpání. Tyto bloky jsou využívány za účelem vyregulování výkonové nerovnováhy vzniklé jako důsledek náhlé a výrazné změny zatížení nebo výpadků elektrárenských bloků. Zodpovědností provozovatele tedy je obnova načerpání a zajištění možnosti poskytnout tuto službu. Minimální velikost (RZQS₁₀) jednoho bloku musí být 30 MW (pokud není s provozovatelem PS dohodnuto jinak). Minimální doba, po kterou musí být garantováno poskytování rychle startující 10-ti minutové zálohy (RZQS₁₀), jsou 4 hodiny. [9]

4.4 Schopnost startu ze tmy (BS)

Schopnost najetí bloku bez pomoci vnějšího zdroje napětí na jmenovité otáčky, dosažení jmenovitého napětí, připojení k síti a zajištění provozu v ostrovním režimu.

Schopnost vybraných bloků pro start ze tmy je nezbytná pro obnovu dodávky po částečném nebo úplném rozpadu sítě. Tato schopnost je legislativně podložena vyhláškou č. 80/2010 Sb., o stavu nouze v energetice a o obsahových náležitostech havarijního plánu. Výběr vhodných bloků pro plnění služby Startu ze tmy provádí ČEPS v dohodě s poskytovatelem této služby. [9]

Požadavky na vybrané bloky pro start ze tmy:

a) Dodržení postupu

Po obdržení požadavku od ČEPS na Start ze tmy se provedou následující úkony, které se řídí dle smluvně dohodnutého časového a výkonového rozpětí.

1. okamžité zahájení najíždění bloku bez použití vnějšího zdroje napětí
2. připojení napětí do nadřazené sítě (vedení zvn nebo vvn) v požadované kvalitě (napětí, stabilita a kmitočet), blok pracuje v regulačním režimu ostrovního provozu
3. obnovení napájení přiřazené části sítě dle pokynů Dispečinku ČEPS
4. postupné zatěžování ostrova činným výkonem pomocí předem určených změn zatížení
5. provoz ve stanovených výkonových mezích s limitem frekvenčních a napěťových odchylek
6. opětné připojení vzniklé ostrovní sítě ke zbývajícím distribučním soustavám
7. paralelní provoz se soustavou
8. další provoz podle pokynů ČEPS

b) Koordinovatelnost postupu

Poskytovaná PpS musí být v souladu s Plánem obnovy, kompatibilní s postupy obnovy a s provozními instrukcemi a předpisy dotčených subjektů (výrobců el.energie a regionálních distribučních podniků v dané lokalitě).

c) Schopnost ostrovního provozu

Vybraný blok musí být schopen pracovat v ostrovním provozu, a musí mít platnou certifikační zkoušku na PpS - Schopnost ostrovního provozu.

d) Dostupnost služby.

Pro kontrolu schopnosti startu ze tmy je povinen poskytovatel této PpS provádět periodické certifikační testy. ČEPS má právo požadovat na poskytovateli možnost inspekce připravenosti k plnění této podpůrné služby provedené způsobem, který neovlivní provoz bloku. [1]

4.5 Změna zatížení (ZZ₃₀)

Blok může poskytnout službu v podobě změny zatížení a to odlehčení nebo zvýšení o předem definovanou a garantovanou velikost regulační zálohy na požadavek provozovatele PS.

Tato změna zatížení nespadá do kategorie změn, které jsou povinně realizované podle vypínacího, regulačního a frekvenčního plánu.

Blok musí být schopen dosáhnout do 30min. plné velikosti sjednané služby od požadavku Dispečera ČEPS. Daný blok musí být schopen realizovat tuto PpS nejméně po dobu 2 hodin. Minimální velikost jednoho zařízení poskytujícího tuto službu je alespoň 10MW. [9]

4.6 Schopnost ostrovního provozu (OP)

Tuto službu může nabízet elektrárenský blok který je schopen být provozován do vydělené části vnější sítě tzv. ostrova. Pro ostrovní provoz jsou požadovány velké nároky na regulační schopnost bloku. Schopnost bloku pracovat v ostrovním režimu je nezbytná pro přecházení a řešení stavu nouze a je legislativně podložena vyhláškou o stavu nouze v elektroenergetice. S ohledem na práci bloku v ostrovním režimu lze předpokládat značnou změnu veličin- napětí a frekvence, což odpovídá předpokladu bloku pracujícího do izolované části soustavy. Při poklesu frekvence pod 49,8Hz nebo při vzrůstu nad 50,2Hz přechází automaticky elektrárenský blok do regulačního režimu ostrovního provozu. Zatížení ostrovní sítě je proměnné a v závislosti na něm vyvolává změny napětí a frekvence. Blok musí být schopen řešit tyto změny napětí a frekvence svou autonomní regulací. [9]

Požadavky na schopnosti bloku:**a. Přechod do ostrovního provozu**

Přechod bloku do ostrovního provozu je charakterizován náhlou změnou frekvence a vznikem bilanční nerovnováhy činného popřípadě i jalového výkonu. Toto je nejčastěji indikováno pomocí vhodného frekvenčního relé, které se nastavuje na hodnotu danou frekvenčním plánem.

Při přechodu do ostrovního provozu je nutné okamžitě zajistit toto:

- změnu režimu regulace bloku na proporcionální regulaci otáček,

- odpojení dálkové regulace výkonu, což spočívá ve vypojení bloku ze sekundární regulace frekvence a výkonu,
- odpojení automatické sekundární regulace napětí ze systému terciární regulace napětí,
- aperiodický a stabilní přechod otáček na novou hodnotu, která je dána hodnotou frekvence v ostrovu a nastavenými parametry regulace otáček, výkon turbíny může kolísat mezi jmenovitou hodnotou výkonu a hodnotou vlastní spotřeby,
- odepnutí bloku od vnější sítě a dále provoz pouze na vlastní spotřebu, pokud kmitočet vybočí z mezí daných frekvenčním plánem. Přechod na otáčky při napájení vlastní spotřeby bloku musí být stabilní,
- přepnutí nutných regulací bloku do režimu vhodného pro ostrovní provoz.

b. Ostrovní provoz

Technologické zařízení bloku a bloková regulace musí zajistit:

- Stabilní paralelní spolupráci s ostatními bloky zapojenými v daném ostrovu
- Adekvátní odezvu na požadavek dodání činného a jalového výkonu v závislosti na změně frekvence a napětí. Tato odezva musí být zajištěna i při práci s nenominálními parametry frekvence a napětí. Adekvátní odezvou rozumíme tzv. idealizovanou závislost výkonu turbíny P_{id} na stacionární odchylce frekvence Δf .

$$P_{id} = P_0 - \frac{100}{\delta} \frac{P_n}{f_n} \Delta f \quad (4.1)$$

kde: δ je statika proporcionálního regulátoru otáček

P_0 je výkon bloku před přechodem do ostrovního provozu.

Dle pokynu dispečera PS měnit dostatečně jemně a plynule výkon soustrojí.

c. Opětné připojení ostrova k soustavě

Blok musí být schopen:

- pracovat v režimu ostrovního provozu po dobu minimálně 2 hodin,
- dle pokynů dispečera PS regulovat frekvenci ostrova dostatečně plynule a jemně, tak aby byl schopen provést v daném místě opětné přifázování ostrova k propojené soustavě,
- blok musí být schopen připojení k vnější síti při požadovaném kmitočtu a svorkovém napětí $(92 < u < 108) \% U_n$,
- v případě, že se blok fází v rozvodně PS, musí být blok schopen přivést napětí po blokovém vedení do této rozvodny.

d. Dostupnost služby

Pro kontrolu schopnosti ostrovního provozu je povinen poskytovatel této PpS provádět periodické certifikační testy. ČEPS má právo požadovat na poskytovateli možnost inspekce připravenosti k plnění této podpůrné služby provedené způsobem, který neovlivní provoz bloku.

4.7 Vyhodnocení Rychle startující 10-ti minutové zálohy (QS₁₀)

Při každém povelu ke startu bloku (QS₁₀) se eviduje čas pokynu dispečera ČEPS. Dále se eviduje čas dosažení požadovaného výkonu a provozní doba od najetí bloku. Za aktivaci (QS₁₀) se též považuje odstavení PVE z čerpání.

Vyhodnocuje se splnění požadované doby najetí bloku, splnění minimální požadované doby provozu bloku a plnění výkonu požadovaného Dispečinku ČEPS. Podkladem pro hodnocení poskytování (QS₁₀) je denní hodnocení prováděné útvary ČEPS, a to následující údaje:

1. disponibilní výkon v (QS₁₀) pro každou hodinu,
2. aktivace (QS₁₀) po hodinách a blocích,
3. počet úspěšných a neúspěšných aktivací (QS₁₀)
4. garantovaná energie na jednotlivých zdrojích.

Jako úspěšná aktivace se hodnotí:

- aktivace (QS₁₀) v čase kratším než 10 min. dle požadavku dispečera ČEPS,
- udržení výkonu bloku na požadované hodnotě po dobu, dokud dispečer ČEPS nedá pokyn k odstavení (nepoužije se, byla-li vyčerpána energie odpovídající 4 hodinám vykoupěného výkonu (QS₁₀))
- deaktivace (QS₁₀) dle požadavku dispečera ČEPS,
- dodržení garantovaného množství energie na bloku.

Nejsou-li všechny výše zmíněné body splněny, považuje se aktivace bloku za neúspěšnou. [9]

4.8 Minutová záloha (MZt±) (t=5, 15, 30 minut)

Tuto podpůrná služba je zavedena od ledna 2012.

Službu mohou nabízet zařízení, připojená k ES ČR, která jsou schopna do t minut od příkazu Dispečinku ČEPS poskytnout sjednanou regulační zálohu RZMZ±.

Kladná regulační minutová záloha může být realizována např. zvýšením výkonu bloku, odpojením odpovídajícího zařízení od ES, odpojením čerpání nebo najetím programového čerpání (u PVE).

Záporná regulační minutová záloha může být realizována např. snížením výkonu bloku, připojením odpovídající zátěže k ES nebo najetím čerpání (u PVE).

Minimální velikost minutové regulační zálohy RZMZt± pro t=5min u jednoho bloku musí být 30 MW (pokud není s provozovatelem PS dohodnuto jinak). Maximální výkon zařízení, určí ČEPS. Minimální doba poskytnutí této garantované služby jsou 4 hodiny a to i v případě aktivace této služby na konci intervalu její rezervace. [9]

5 PŘEČERPÁVACÍ VODNÍ ELEKTRÁRNA V LOKALITĚ ČUKROVÁ BOUDA

5.1 Popis lokality

Umístění: Blízké sídlo: Hoštejn
 Okresy: Šumperk, Ústí nad Orlicí
 Kraje: Olomoucký, Pardubický
 Vodní tok: Březná
 Správce toku: Povodí Moravy

5.1.1.1 Vodohospodářské parametry[11]

Tab. 5-1 M-denní průtoky v lokalitě

M [dny]	30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	355	364
Q [m ³ /s]	3,85	2,68	2,08	1,68	1,39	1,16	0,967	0,8	0,65	0,508	0,361	0,209	0,1

Tab. 5-2 N-leté průtoky v lokalitě

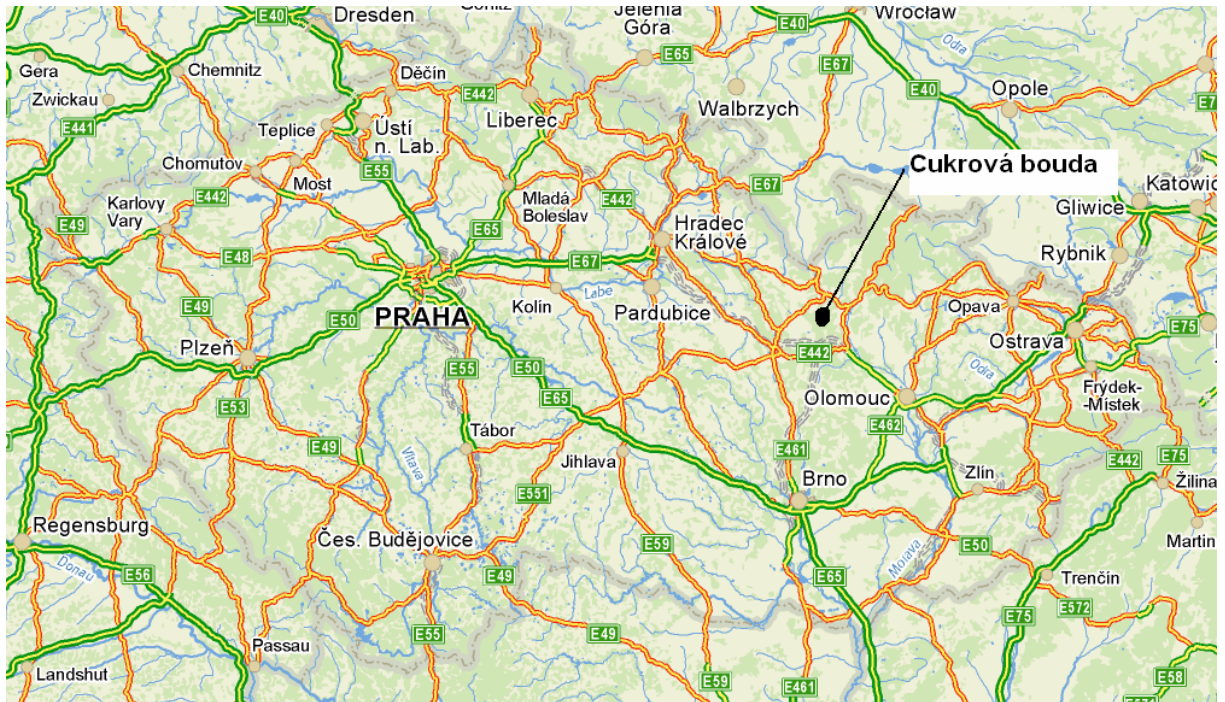
M [léta]	1	5	10	50	100
Q [m ³ /s]	17,5	33	41,2	63,7	75

Lokalita PVE je uvažována v údolí dolní části toku Březná a na přilehlém kopci Cukrová bouda. Předpokládané umístění dolní nádrže nad obcí Hoštejn s kótou paty hráze 308 m.n.m. a možné umístění horní nádrže na kopci Cukrová bouda s možnou kótou koruny horní hráze 597m.n.m. ukazuje, že je zde možno dosáhnout poměrně vysokého spádu. Tato lokalita je velmi významná pro stavbu PVE.

Výstavbou dolní nádrže dojde k částečnému zatopení osady Drozdovská Pila a silnice č. 3684 spojující Hoštejn a Štítý.

Lokalita je součástí přírodního parku Březná, který skýtá chráněné území o rozloze 11600ha. Tento park se rozkládá mezi městy Zábřeh a Štítý na území mikroregionu Zábřežsko a tvoří jej zejména okolí řek Březná a Moravská Sázava. Přírodní park je unikátní propojení přírodních krás a činností člověka v krajině.

Přírodní park je tvořen náhorními plošinami, do kterých se řeky Moravská Sázava a Březná a také jejich přítoky hluboce zařezávají a vytvářejí tak symetrická malebná údolí s velice příkrými svahy.

Obr. 5-1 Umístění PVE v České republice [12]

Obr. 5-2 Umístění PVE v oblasti [12]

5.2 Varianta A: 4x 126MW

Tato varianta poskytuje vyšší energetické využití pro přečerpávací vodní elektrárnu. Objem horní nádrže by měl vystačit na 8 hodin provozu. Dolní nádrž by mohla poskytovat i retenční objem pro zachycení povodňových průtoků.

5.2.1 Dolní nádrž

Dolní nádrž se navrhuje umístit těsně nad obcí Hoštejn v údolí mezi kopci Homole a Strejcov cca 600 nad soutokem Březné s Moravskou Sázavou. V daných podmínkách je hráz navržena jako kamenitá s návodním asfaltobetonovým těsněním. Sklon návodního svahu se uvažuje 1:2

a na vzdušné straně se sklonem 1:1,5. Profil hráze je navržen co nejnižší na toku a v nejužším místě. Výška hráze a přehradní profil jsou koncipovány tak, aby bylo možné splnit požadované funkce nádrže. V této lokalitě se uvažuje o plnění funkce energetické a protipovodňové ochrany. Z hlediska vodohospodářského může být i část retenčního objemu použita k nadlepšování průtoku pod přehradou v období sucha.

Obr. 5-3 Umístění dolní hráze[12]

Hráz bude vybavena injekční štolou v místě navázání terénu s vlastním tělesem hráze. Tato štola bude také využívána pro kontrolu průsaku.

Funkční sdružený objekt bude umístěn v levé části hráze v místě nynějšího toku, na který bude navazovat. Objekt bude zajišťovat funkci bezpečnostního přelivu, spodní výpustí a potrubím pro malou vodní elektrárnu, která bude využívat přebytečný přítok do nádrže a zajišťovat minimální zůstatkový průtok v původním korytě pod přehradou. Bezpečnostní prvky musí být dimenzovány minimálně na stoletý průtok $Q_{100} = 75\text{m}^3/\text{s}$. [1]

5.2.1.1 Výpočet objemu dolní nádrže

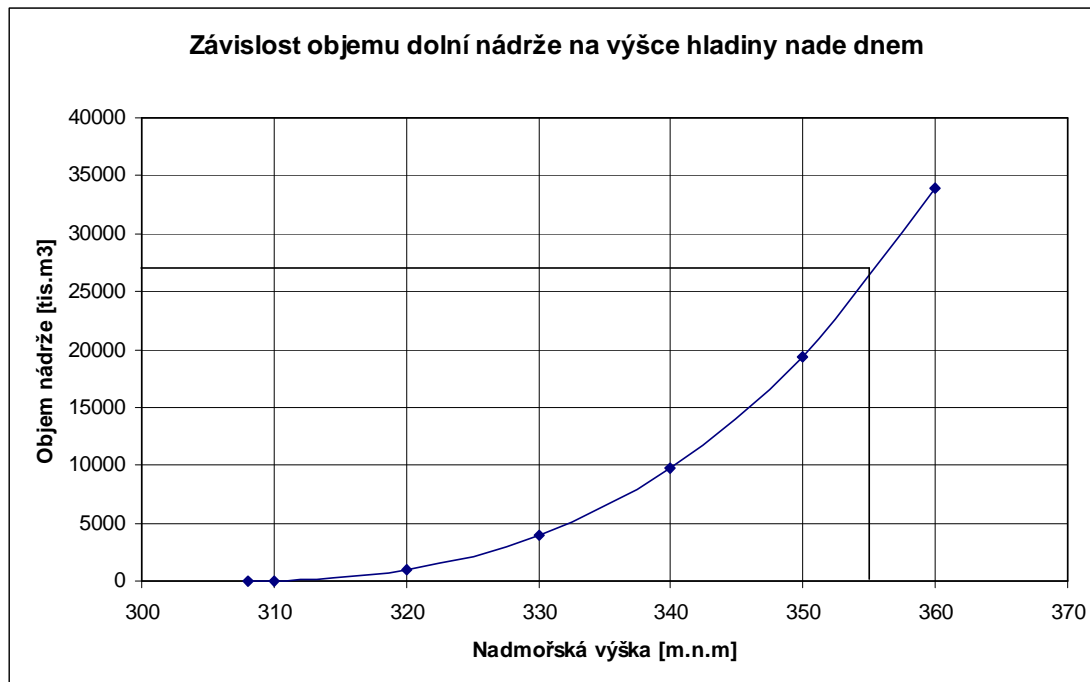
Pro výpočet je nutné zjistit plochy území na jednotlivých vrstevnicích. Tyto plochy byly změřeny z mapy. Z teréních možností vyplývá jako vhodná výška hráze 52m.

Výpočet vychází z teorie komolého kuželu, kdy plocha na nižší kótě představuje dolní podstavu kuželu a následující vyšší kóta představuje horní plochu komolého kuželu.

Tab. 5-3 Objem dolní nádrže

Kóta hladiny	Výška vrstvy	Výška hladiny nade dnem	Plocha	Objem	Suma objemu
[m.n.m]	[m]	[m]	[m ²]	[tis.m ³]	[tis.m ³]
308	0	0	0	0	0
310	2	2	22000	22	22
320	10	12	165500	937,5	959,5
330	10	22	422000	2937,5	3897
340	10	32	746000	5840	9737
350	10	42	1185000	9655	19392
360	10	52	1724000	14545	33937
				celkový objem nádrže	

Následující graf zobrazuje velikosti objemů dolní nádrže v závislosti na její výšce.

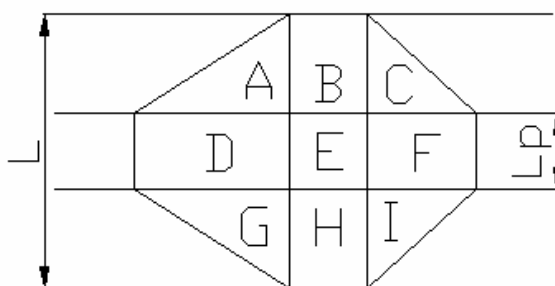
Graf 1 Objem dolní nádrže

5.2.1.2 Výpočet objemu násypu dolní nádrže

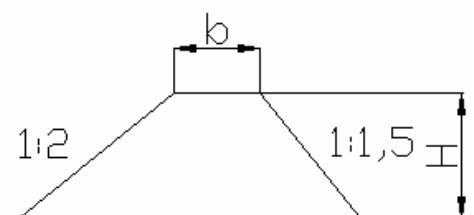
Pro výpočet objemu násypu vycházíme z hodnot:

- Maximální výška hráze $H_{max} = 54m$
- Délka koruny hráze $L = 325m$
- Délka paty hráze $L_p = 90m$
- Šířka komunikace umístěné na koruně hráze $b = 4m$
- Sklon návodního svahu 1:2
- Sklon vzdušného svahu 1:1,5
- Sklon pravobřežního a levobřežního svahu 1:2

Půdorys hráze

Podélný řez

Obr. 5-4 Náčrt dolní hráze

Pro výpočet objemu násypu si objekt hráze rozdělíme na několik segmentů, jak ukazuje

Obr. 5-4 . Pro zjednodušení uvažujeme, že levobřežní i pravobřežní sklon jsou stejné.

$$V_A = \frac{n \cdot H^2}{2} \cdot \left(\frac{(L - Lp)}{3} \right) = \frac{2 \cdot 54^2}{2} \cdot \left(\frac{(325 - 90)}{3} \right) = 114210 m^3 = V_G \quad (5.1)$$

$$V_B = \frac{\left(\frac{(L - Lp)}{2} \right) \cdot H \cdot b}{2} = \frac{\left(\frac{(325 - 90)}{2} \right) \cdot 54 \cdot 4}{2} = 12690 m^3 = V_H \quad (5.2)$$

$$V_c = \frac{m \cdot H^2}{2} \cdot \left(\frac{(L - Lp)}{3} \right) = \frac{1,5 \cdot 54^2}{2} \cdot \left(\frac{(325 - 90)}{3} \right) = 85658 m^3 = V_I \quad (5.3)$$

$$V_{DEF} = \left(\frac{n \cdot H + m \cdot H + 2b}{2} \right) \cdot H \cdot L = \left(\frac{1,5 \cdot 54 + 2 \cdot 54 + 2 \cdot 4}{2} \right) \cdot 54 \cdot 90 = 478710 m^3 \quad (5.4)$$

$$\begin{aligned} V_{celk} &= V_A + V_B + V_C + V_G + V_H + V_I + V_{DEF} = \\ &= 114310 + 12690 + 85658 + 478710 + 114310 + 12690 + 85658 = 904024 m^3 \end{aligned} \quad (5.5)$$

Z vypočtených hodnot je patrné, že při zatopení nádrže na kótu 360m.n.m. bude celková zatopená plocha 172,4ha a objem nadržené vody 33,9mil.m³

Pro samotnou výstavbu dolní hráze je nutné navést násep o objemu 904024m³ horniny.

5.2.2 Horní nádrž

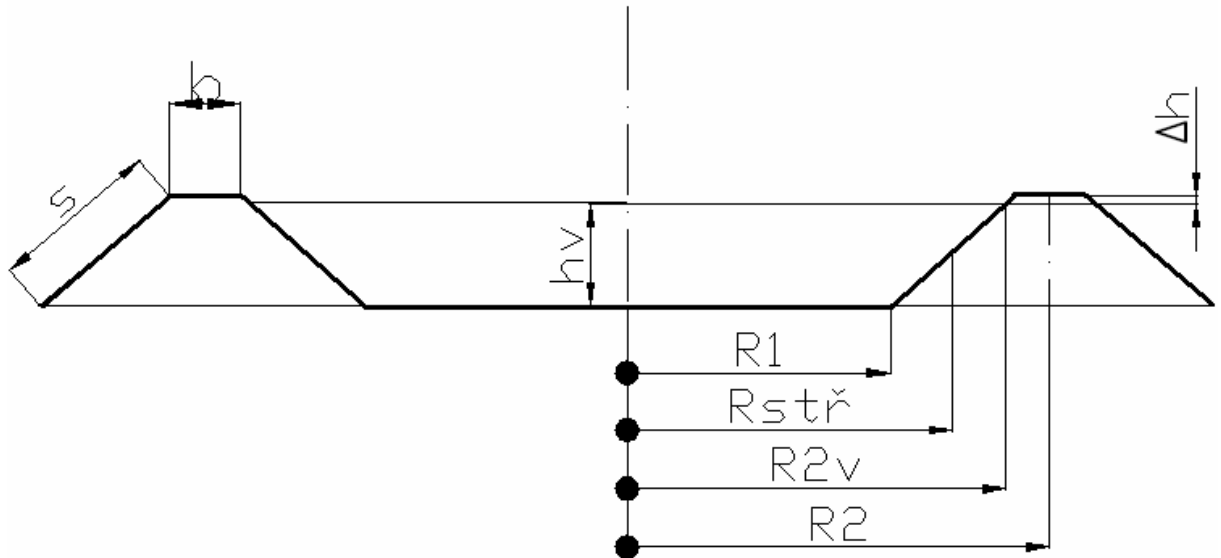
Při návrhu objemu horní nádrže vyjdeme z objemu dolní nádrže s uvážením jejích dalších funkcí. Zvolíme pro energetické využití kolísání hladin z maximální hladiny v dolní nádrži o cca 3m, při této volbě bereme v úvahu i předpokládanou délku provoz PVE v turbínovém režimu cca 5 hodin. Při uvážení těchto předpokladů dále určíme pro toto kolísání použitelný energetický objem $V_E = 4\,320\,000 m^3$.

Nádrž bude navržena na maximální objem 5 000 000 m³. Tento objem se uvažuje v rezervou objemu stálého nadržení.

5.2.2.1 Určení optimálních parametrů horní nádrže

Horní nádrž je navrhována se sypanou hrází. Hloubka nádrže je závislá na objemu a ploše nádrže. Při určení optimálních parametrů vycházíme z toho, že se zvyšující hloubkou se snižuje plocha dna, ale naopak se zvyšují plochy svahů a množství násypu horniny. Optimální hloubku určíme jako variantu hloubky s nejnižšími celkovými náklady.

Při výpočtu celkových nákladů vycházíme z ceny kamenitého násypu 900 Kč/m³. Dále uvažujeme cenu asfaltobetonového těsnění dna 4000 Kč/m³ a cena asfaltobetonového těsnění svahů 5000 Kč/m³

Obr. 5-5 Náčrt horní hráze

Pro jednoduchost výpočtu uvažujeme zjednodušení, kdy pro výpočet použijeme vztah pro objem válce. Při určité hloubce určíme střední průměr svahů a dále příslušné dílčí výpočty pro určení celkové ceny varianty.

Jednotlivé parametry pro určení optimálních parametrů horní nádrže určíme takto:

Příklad je uveden pro první řádek tabulky.

Uvažujeme:

- Objem nádrže $5\,000\,000\text{ m}^3$
- Sklon svahu 1:2 (1:m)
- Šířku koruny $b = 4\text{ m}$
- Výška hráze nad maximální hladinou $\Delta h = 2\text{ m}$
- Cena kamenitého násypu $C_{jnas} = 900\text{ Kč} / \text{m}^3$
- Cena asfaltobetonového těsnění dna $C_{jABdna} = 4000\text{ Kč} / \text{m}^2$
- Cena asfaltobetonového těsnění svahů $C_{jABsvah} = 5000\text{ Kč} / \text{m}^2$

Určení středního průměru svahů $R_{STŘ}$

$$R_{STŘ} = \sqrt{\frac{V}{h \cdot \pi}} = \sqrt{\frac{5000000}{13,5 \cdot \pi}} = 343,4\text{ m} \quad (5.6)$$

Z této hodnoty vypočteme průměr dna R_1 , průměr hladiny při plném napuštění R_{2V} a průměr středu násypu R_2

$$R_1 = R_{STR} - \left(\frac{h}{2} \cdot m \right) = 343,4 - \left(\frac{13,5}{2} \cdot 2 \right) = 329,9m \quad (5.7)$$

$$R_{2V} = R_{STR} + \left(\frac{h}{2} \cdot m \right) = 343,4 + \left(\frac{13,5}{2} \cdot 2 \right) = 356,9m \quad (5.8)$$

$$R_2 = R_{2V} + \Delta h \cdot m + \frac{b}{2} = 356,9 + 2 \cdot 2 + \frac{4}{2} = 362,9m \quad (5.9)$$

Celková výška hráze h_c

$$h_c = h + \Delta h = 13,5 + 2 = 15,5m \quad (5.10)$$

Šířka svahu s

$$s = \sqrt{h^2 + (h \cdot m)^2} = \sqrt{13,5^2 + (13,5 \cdot 2)^2} = 34,7m \quad (5.11)$$

Plocha dna S_{dna}

$$S_{dna} = R_1^2 \cdot \pi = 329,9^2 \cdot \pi = 341900m^2 \quad (5.12)$$

Plocha svahů S_{svahu}

$$\begin{aligned} S_{svahu} &= \pi \cdot (R_1 + R_2) \cdot \sqrt{(R_2 - R_1)^2 + h_c^2} = \\ &= \pi \cdot (329,9 + 362,9) \cdot \sqrt{(362,9 - 329,9)^2 + 15,5^2} = 79300m^2 \end{aligned} \quad (5.13)$$

Střední délka hráze L

$$L = \pi \cdot 2 \cdot R_2 = \pi \cdot 2 \cdot 362,9 = 2278,8m \quad (5.14)$$

Objem násypu nádrže W

$$W = \left(\frac{b + (b + 2 \cdot (h_c \cdot m))}{2} \cdot h_c \right) \cdot L = \left(\frac{4 + (4 + 2 \cdot (15,5 \cdot 2))}{2} \cdot 15,5 \right) \cdot 2278,8 = 1236200m^3 \quad (5.15)$$

Cena kamenitého násypu C_{nas}

$$C_{nas} = W \cdot C_{jnas} = 1236200 \cdot 900 = 1112,6 \text{ mil. Kč} \quad (5.16)$$

Cena asfaltobetonového těsnění dna C_{ABdna}

$$C_{ABdna} = S_{dna} \cdot C_{jABdna} = 341800 \cdot 4000 = 1367,3 \text{ mil. Kč} \quad (5.17)$$

Cena asfaltobetonového těsnění svahu $C_{ABsvahu}$

$$C_{ABsvahu} = S_{pl} \cdot C_{jABsvahu} = 79300 \cdot 5000 = 396,5 \text{ mil. Kč} \quad (5.18)$$

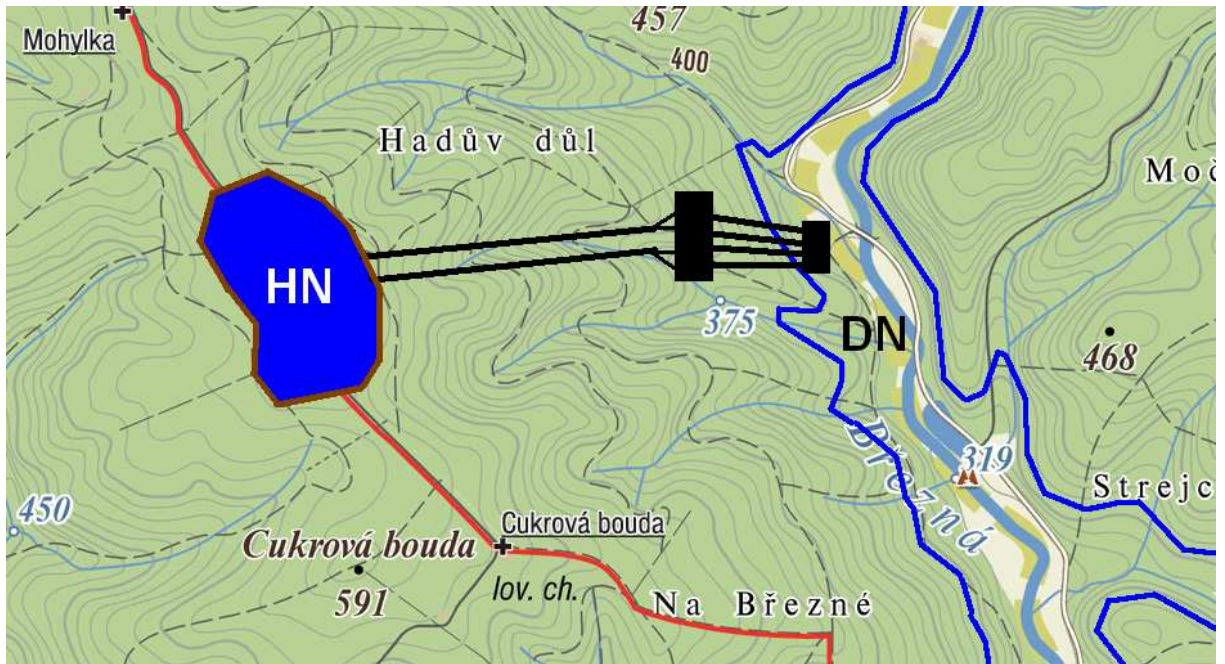
Výsledná celková cena C_{celk}

$$C_{celk} = C_{nas} + C_{ABdna} + C_{ABsvahu} = 1112,6 + 1367,3 + 396,5 = 2876,4 \text{ mil. Kč} \quad (5.19)$$

Tab. 5-4 Návrh hloubky horní nádrže pro Variantu A

h_v	R_1	R_{2v}	R_2	h_c	s	S_{dna}	S_{pl}	L	W	C_{nas}	C_{ABdna}	C_{ABsvah}	C_{celk}
[m]	[m]	[m]	[m]	[m]	[m]	[tis. m ²]	[tis. m ²]	[m]	[tis. m ³]	[mil. Kč]	[mil. Kč]	[mil. Kč]	[mil. Kč]
12	352,2	376,2	382,2	14	31,3	389,7	76,3	2400,1	1075,3	967,7	1558,6	381,7	2908,1
12,5	344,3	369,3	375,3	14,5	32,4	372,5	77,3	2357,1	1127,9	1015,1	1489,9	386,7	2891,6
13	336,9	362,9	368,9	15	33,5	356,6	78,3	2316,7	1181,5	1063,4	1426,3	391,6	2881,2
13,5	329,9	356,9	362,9	15,5	34,7	341,8	79,3	2278,8	1236,2	1112,6	1367,3	396,5	2876,4
14	323,2	351,2	357,2	16	35,8	328,1	80,3	2243,0	1292,0	1162,8	1312,4	401,4	2876,6
14,5	316,8	345,8	351,8	16,5	36,9	315,3	81,2	2209,4	1348,8	1213,9	1261,2	406,2	2881,3
15	310,7	340,7	346,7	17	38,0	303,3	82,2	2177,5	1406,7	1266,0	1213,4	411,0	2890,3
15,5	304,9	335,9	341,9	17,5	39,1	292,1	83,1	2147,4	1465,6	1319,0	1168,5	415,7	2903,2

Z tabulky je patrné, že nejvhodnější variantou bude hráz s výškou hladiny $h_v = 13,5\text{m}$.

Obr. 5-6 Umístění horní nádrže v terénu pro Variantu A[12]

Hráz bude umístěna na kopci poblíž Cukrové Boudy. Její tvar bude přizpůsoben terénním podmínkám tak, aby bylo dosaženo potřebné velikosti. Při uvažování umístění je nutné brát také v potaz umístění v blízkosti dolní nádrže z důvodu délky přivaděče a dále také umístění nádrže v co nejvyšší poloze s ohledem na co nejvyšší dosažený spád. [1]

Přesný tvar i objem horní i dolní nádrže by byl stanoven v případných dalších navazujících stupních projektové dokumentace za použití potřebného programového vybavení a výpočetní techniky.

5.2.3 Návrh energetických parametrů PVE

Určení středního provozního spádu turbíny

Kóta terénu budoucího dna horní nádrže je stanovena z mapových podkladů s ohledem na vyrovnaní výkopu horniny použité do násypu hráze. Kóta dna je tedy stanovena na 585 m.n.m..

Kótu maximální hladiny v horní nádrži stanovíme jako kótu dna $k_{HN\text{dna}} = 585\text{m.n.m}$ povýšenou o výšku hladiny v nádrži 15 m. Tedy výsledná kóta maximální hladiny je $k_{HN\text{max}} = 600\text{m.n.m}$.

Výpočet kolísání hladiny v horní nádrži pro energetické využití Δh_{kol}

- vyjdeme opět ze zjednodušení v podobě použití výpočtu válce
- energetický objem $V_E = 4\,320\,000\text{m}^3$.

$$\Delta h_{\text{kol}} = \frac{V}{R_{\text{STR}}^2 \cdot \pi} = \frac{4320000}{393,9^2 \cdot \pi} = 14,23\text{m} \quad (5.20)$$

Nyní lze určit kótu minimální hladiny v horní nádrži $k_{HN\text{min}}$

$$k_{HN\text{min}} = k_{HN\text{max}} - \Delta h_{\text{kol}} = 600 - 14,23 = 585,77\text{m.n.m.} \quad (5.21)$$

Dále pro výpočet potřebujeme již určené kóty v dolní nádrži. Vycházíme z hodnot pro maximální nadržení.

- maximální hladina v dolní nádrži $k_{DNmax} = 360\text{m.n.m}$
- minimální hladina v dolní nádrži $k_{HNmin} = 355\text{m.n.m}$

Maximální spád PVE H_{max}

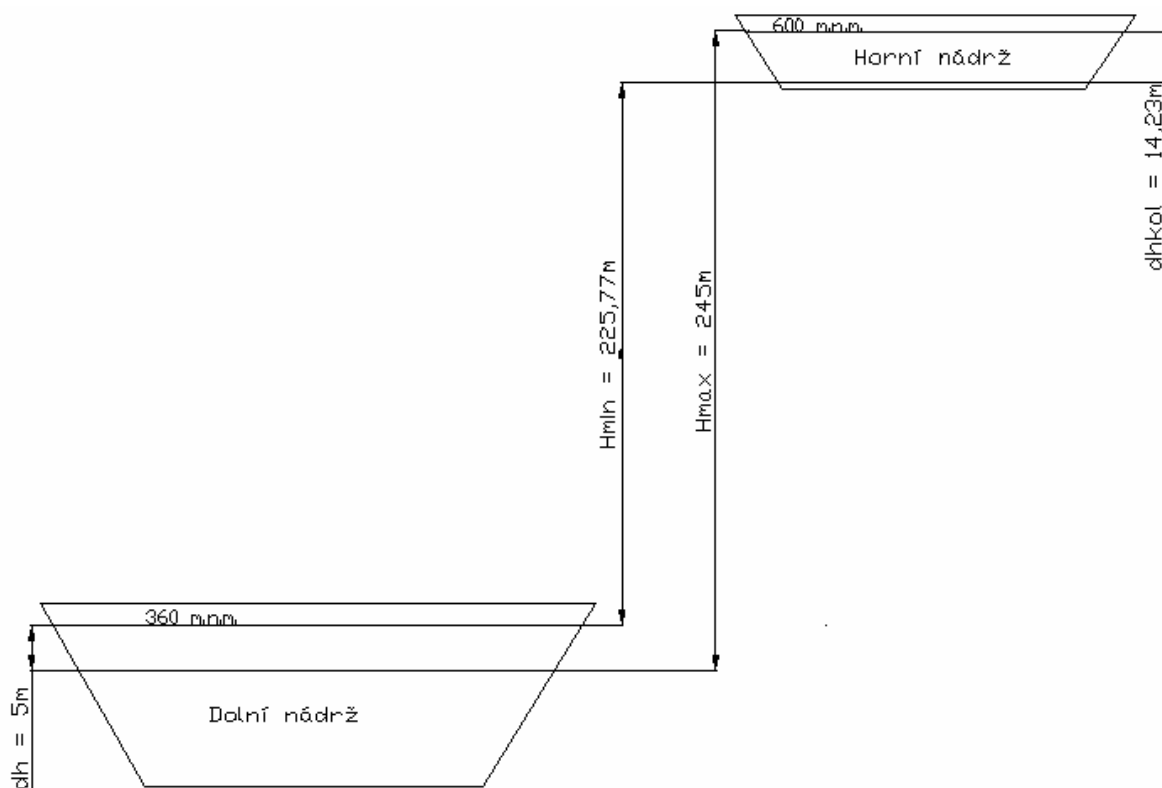
$$H_{max} = k_{HNmax} - k_{DNmin} = 600 - 355 = 245\text{m} \quad (5.22)$$

Minimální spád PVE H_{min}

$$H_{min} = k_{HNmin} - k_{DNmax} = 585,77 - 360 = 225,77\text{m} \quad (5.23)$$

Střední provozní spád PVE H_{STR}

$$H_{STR} = \frac{H_{max} + H_{min}}{2} = \frac{245 + 225,77}{2} = 235,4\text{m} \quad (5.24)$$

Obr. 5-7 Výškové rozložení nádrží

5.2.3.1 Nyní přistoupíme k určení energetických parametrů PVE

Při návrhu PVE bude uvažován maximální denní provoz v turbínovém provozu $t_t = 5$ hodin.

Z těchto údajů určíme maximální turbínový průtok Q_T pro splnění těchto požadavků

$$Q_T = \frac{V_E}{t_t} = \frac{432000}{5 \cdot 3600} = 240 \text{ m}^3 / \text{s} \quad (5.25)$$

Dále pro výpočet budeme potřebovat účinnosti jednotlivých stavů.

- účinnost v turbínovém chodu $\eta_t = 0,91$
- účinnost v čerpadlovém chodu $\eta_c = 0,83$
- účinnost cyklu $\eta_c = 0,75$

Maximální turbínový výkon $P_{t_{\max}}$

$$P_{t_{\max}} = H_{ST\check{R}} \cdot Q_T \cdot 9,81 \cdot \eta_t \cdot 1000 = 235,4 \cdot 240 \cdot 9,81 \cdot 0,91 \cdot 1000 = 504,3 \text{ MW} \quad (5.26)$$

Využitelná energie vody jednoho cyklu E_T

$$E_T = H_{ST\check{R}} \cdot \frac{V_E}{3600} \cdot 9,81 \cdot \eta_t \cdot 1000 = 235,4 \cdot \frac{432000}{3600} \cdot 9,81 \cdot 0,91 \cdot 1000 = 2,52 \text{ GW} \quad (5.27)$$

PVE bude osazena 4 soustrojími, tudíž jednotkový instalovaný výkon bude P_i

$$P_i = \frac{P_{t_{\max}}}{4} = \frac{504,3}{4} = 126 \text{ MW} \quad (5.28)$$

Hltnost jednotky Q_{Tj}

$$Q_{Tj} = \frac{Q_T}{x} = \frac{240}{4} = 60 \text{ m}^3 / \text{s} \quad (5.29)$$

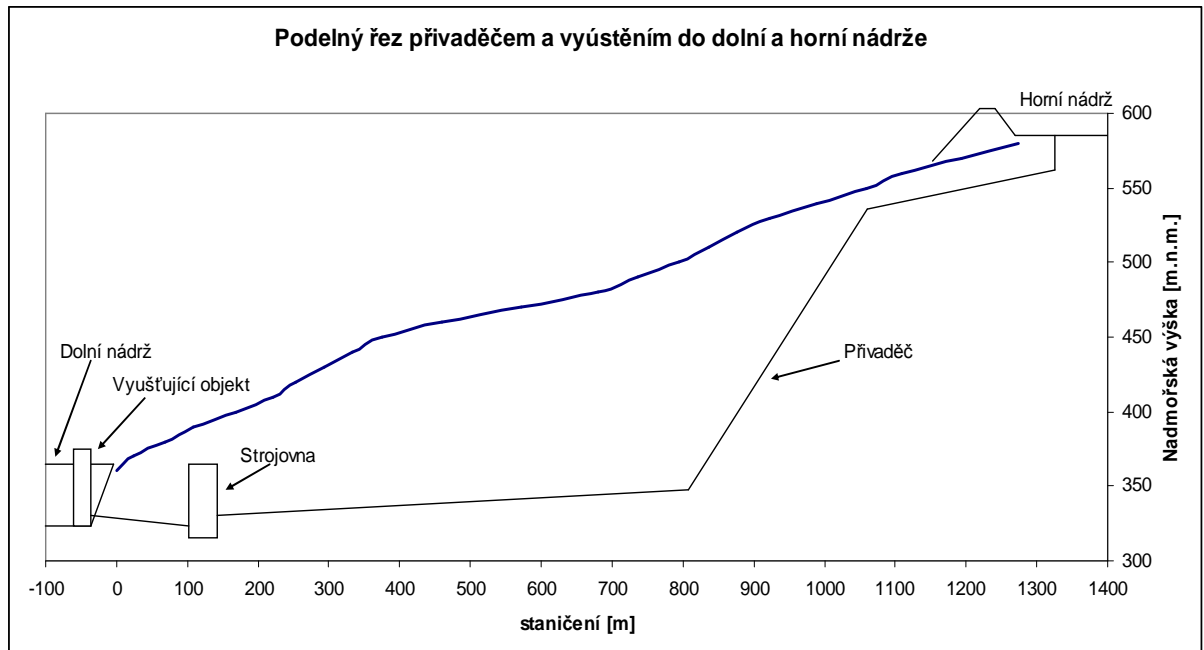
Po zaokrouhlení zvolíme čtyři jednotky o jmenovitém instalovaném výkonu 125 MW s hltností $60 \text{ m}^3/\text{s}$.

5.2.4 Tlakové potrubí

5.2.4.1 Přivaděče

Přívod vody k turbínám budou zajišťovat dva přivaděče, které budou umístěny v ražených štolách cca 20 m od sebe. Pancíře je nutné obetonovat vrstvou betonu $t_{ob} = 0,8 \text{ m}$ pro zpevnění přivaděče a vyplnění prostoru mezi přivaděčem a okolní horninou.

Pro určení nutnosti osazení vyrovnávacích komor před horním lomovým kolenem se vychází z přípustného hraničního poměru kritéria odlehlosti $L/H < 5$.

Obr. 5-8 Podélný řez přivaděčem a zaústěním do dolní a horní nádrže

Konstrukčně každý přivaděč dělíme na několik částí, a to:

- Horní ležatá část
 - rozděluje se na dvě části, mezi kterými je umístěn objekt uzavěrů.
 - Délka úseku je $L_{hlč} = 250$ m
- Horní lomové koleno
 - tvoří přechod mezi horní ležatou částí a úklonnou částí
- Úklonná část
 - překonává výškový rozdíl mezi horní a dolní nádrží
 - úklon 45°
 - její délka je $L_{úč} = 305$ m
- Dolní lomové koleno
 - tvoří přechod mezi úklonnou částí a dolní ležatou částí
- Dolní ležatá část
 - navazuje na dolní lomové koleno a pokračuje směrem ke stroje
 - délka $L_{dlč} = 700$ m
- Napojení na stroje
 - rozděluje přivaděč kalhotovým kosem na dvě potrubí, která jsou následně napojena na přímé potrubí ve stroje

Výpočet parametrů potrubí

Délku lomového horního a dolního kolena určíme $L_{lhk} = L_{ldk} = 50$ m.

Celková délka potrubí $L_{přiv}$

$$L_{přiv} = L_{hlč} + L_{thk} + L_{úč} + L_{ldk} + L_{dlč} = 250 + 50 + 305 + 50 + 700 = 1355m \quad (5.30)$$

Pro určení průměru potrubí vyjdeme z maximální rychlosti v potrubí pro turbínový provoz $v_t = 5m/s$.

Průměr potrubí $D_{přiv}$

$$D_{přiv} = 2 \cdot \sqrt{\frac{\frac{Q_T}{2}}{2 \cdot \pi \cdot v_t}} = 2 \cdot \sqrt{\frac{240}{2 \cdot \pi \cdot 5}} = 3,9m \quad (5.31)$$

Objem výlomu jednoho přivaděče $W_{ražl}$

$$W_{ražl} = \left(\frac{D_{přiv}}{2} + t_{ob} \right)^2 \cdot \pi \cdot L_{přiv} = \left(\frac{3,9}{2} + 0,8 \right)^2 \cdot \pi \cdot 1355 = 32300m^3 \quad (5.32)$$

Kritérium odlehlosti K_{od}

$$K_{od} = \frac{L_{přiv}}{H_{stř}} = \frac{1355}{235,4} = 5,76 > 5 \quad (5.33)$$

Jelikož výsledek nevyhovuje, je nutné každý přivaděč osadit vyrovnávací komorou.

5.2.4.2 Odpadní tunely

Odpadní tunely pro odvod vody ze savek turbín se navrhují na rychlost proudění 2m/s.

Další vstupní údaje:

- Počet tunelů: 4
- Délka tunelu $L_t = 135m$
- Průtok jedním tunelem $Q_{tj} = 60m^3/s$

Nyní určíme průměr jednoho tunelu D_{Tj}

$$D_{Tj} = 2 \cdot \sqrt{\frac{Q_{Tj}}{2 \cdot \pi \cdot v_{od}}} = 2 \cdot \sqrt{\frac{60}{2 \cdot \pi \cdot 2}} = 4,55m \quad (5.34)$$

Objem výlomu jednoho přivaděče W_{tun1}

$$W_{tun1} = \left(\frac{D_{Tj}}{2} + t_{ob} \right)^2 \cdot \pi \cdot L_{přiv} = \left(\frac{4,55}{2} + 0,8 \right)^2 \cdot \pi \cdot 135 = 4010m^3 \quad (5.35)$$

5.2.5 Turbíny

Pro provoz PVE je nejvhodnější použití Reverzních Francisových turbín ve vertikálním uložení společně s motorgenerátorem. Reverzní Francisova turbína je schopna pracovat jak v turbínovém, tak i čerpadlovém provozu, což volbu tohoto uspořádání upřednostňuje.

5.2.5.1 Reverzní Francisova turbína

Pro dosažení co nejvyšší účinnosti bude tvar oběžného kola optimalizován pro danou lokalitu. Samotné oběžné kolo bude vyrobeno z nerezové oceli pro zajištění jeho dlouhé životnosti. Spirála turbíny bude pro možnosti dopravy rozdělena na dva kusy formou svařence. Rozváděcí strojí turbíny bude tvořeno rozváděcími lopatkami a ovládáno prostřednictvím pák a táhel rozváděcím kruhem. Dále bude požadováno řešení konstrukce turbíny tak, aby při demontáži oběžného kola turbíny nebylo nutné demontovat motorgenerátor. [1]

Základní parametry turbíny (při maximálním spádu)

Spád minimální:	225,77m
Spád maximální:	245m
Hltnost:	60 m ³ /s
Výkon:	130 MW
Průměr OK (orientační)	5500mm

V PVE Cukrová bouda se plánuje instalace 4 takovýchto soustrojí.

5.2.6 Motorgenerátory

Pro přeměnu mechanické energie na elektrickou bude využito motorgenerátorů, které fungují jako generátory v turbínovém provozu a jako motory v provozu čerpadlovém. Tyto stroje jsou nejčastěji používány ve spojení s Reverzní Francisovou turbínou ve vertikálním uložení a jsou konstruovány pro přímé pojení.

Kostra motorgenerátoru bude svařovaná. Statorové vnutí složeno z orientovaných plechů a chlazeno demineralizovanou vodou. Rotor bude složeno z odlitého náboje. Vnutí rotoru bude z měděných pásů, které budou vzájemně rozepřeny mezipólovými rozpěrkami. Rotor bude chlazen vzduchem.

Buzení motorgenerátoru budou zabezpečovat statické budicí soupravy, které budou tvořeny výkonovým tyristorovým můstkem a procesní stanicí řídicího systému PVE.

Motorgenerátory budou rozbíhány do čerpadlového směru frekvenčním měničem.

Orientační základní parametry motorgenerátorů v generátorovém chodu

Zdánlivý výkon	140 MVA
Činný výkon	126 MW
Jmenovitý účinník	0,9
Jmenovité napětí	13,8 kV
Jmenovitý proud	5857 A
Kmitočet	50 Hz

Orientační základní parametry motorgenerátorů v motorickém chodu

Zdánlivý výkon	138 MVA
Činný výkon	131,1 MW

Jmenovitý účinník	0,95
Jmenovité napětí	13,8 kV
Jmenovitý proud	5773 A
Kmitočet	50 Hz

5.2.7 Blokové transformátory

Trojfázové blokové transformátory budou sloužit pro transformaci generovaného napětí na úroveň výstupní linky 400kV

Orientační základní parametry blokových transformátoru

Zdánlivý výkon	165 MVA
Jmenovité vyšší napětí	400 kV $1\pm 5\%$
Jmenovité nižší napětí	13,8 kV
Kmitočet	50 Hz
Chlazení	OFWF

System OFWF představuje transformátor s olejovým chlazením v uzavřené nádobě. Chladicí olej cirkuluje prostřednictvím oběhového čerpadla přes výměník tepla, kde bude ztrátové teplo odevzdáváno.

Vinutí transformátoru bude měděné a jádro bude složeno z orientovaných plechů. Transformátory musí být vybaveny odizolovaným podvozkem pro připojení nádobové ochrany transformátoru.

5.2.8 Strojovna

Strojovna je umístěna na pravém břehu dolní nádrže. V kaverně budou umístěny čtyři reverzní jednotky. Dále zde bude také umístěno zázemí kaverny v podobě provozních kulových uzávěrů, čerpadel pro načerpání prázdného potrubí, regulace, atd.. Strojovna musí být vybavena mostovým jeřábem s únosností přesahující nejtěžší součást soustrojí.

Pro každý blok budeme uvažovat potřebný prostor ve strojovně (vycházející z PVE Dlouhé Stráně) o následujících rozměrech: šířka 28m , délka 25m a výška 45m. V kaverně budeme umísťovat čtyři stroje, a pro zázemí kaverny bude kaverna rozšířena na velikost pěti jednotek. [1]

Z těchto předpokladů vycházejí následné rozměry kaverny:

Šířka:	28 m
Délka:	125 m
Výška:	45 m

Z daných hodnot vypočteme objem výlomu kaverny:

Objem výlomu kaverny W_{kaver}

$$W_{kaver} = \check{S} \cdot D \cdot V = 28 \cdot 125 \cdot 45 = 157500m^3 \quad (5.36)$$

5.2.9 Trafokaverna

Trafokaverna se rovněž navrhuje jako podzemní. Bude umístěna souběžně s hlavní kavernou. Tato komora bude vybavena transformátory a vzduchotechnikou pro zajištění odvodu ztrátového tepla transformátorů. S hlavní kavernou bude spojena kabelovými tunely. Propojení se zapouzdřenou rozvodnou na povrchu bude zajištěno kabelovou štolou.

Předpokládané rozměry trafokaverny:

Šířka: 13 m
Délka: 100 m
Výška: 15 m

Z daných hodnot vypočteme objem výlomu kaverny:

Objem výlomu trafokaverny W_{trafok}

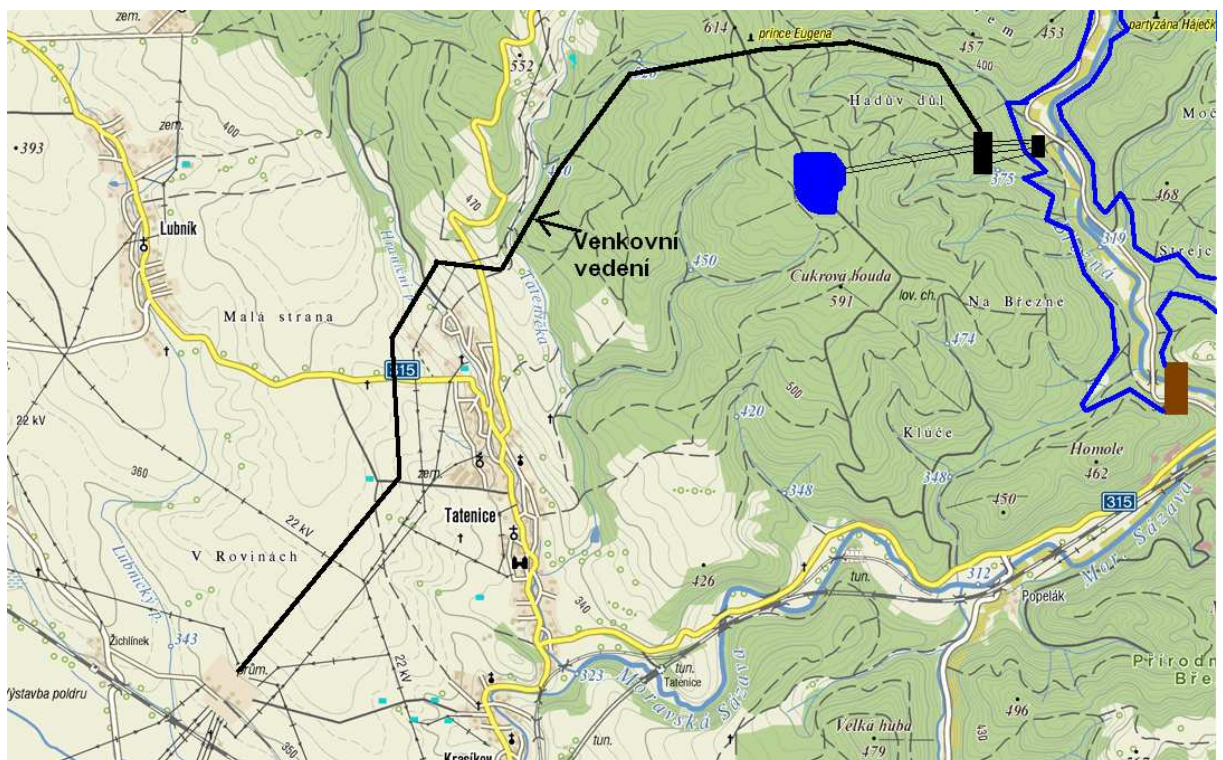
$$W_{\text{trafok}} = \check{S} \cdot D \cdot V = 13 \cdot 100 \cdot 15 = 19500 m^3 \quad (5.37)$$

5.2.10 Vyvedení výkonu do nejbližší rozvodny

Nejbližší rozvodna s napětíovou hladinou 400kV je rozvodna Krasíkov. Vyvedení výkonu do této rozvodny bude provedeno jednoduchým vedením zaústěným do uzlu Krasíkov.

Vedení bude chráněno souborem ochran, které budou mezi sebou komunikovat pomocí optické cesty. Optické vlákno bude umístěno v zemním laně vedení. Pro připojení bude nutné vybudovat další vývodové pole na hladině 400kV v rozvodně Krasíkov.

Délka navrhnutého vedení je 9,7 km. Navržené trasa vedení je zakreslena v mapovém podkladu na Obr. 5-9.

Obr. 5-9 Trasa venkovního vedení vývodu výkonu do rozvodny Krasíkov[12].

5.3 Varianta B: 2x 200MW

V této variantě je uvažováno s využitím lokality a to především dolní nádrže pro jiné funkce. Kromě energetického využití a využití retenčního prostoru při povodních by bylo využíváno toto dílo jako zásobárna pitné vody a popřípadě i pro rekreaci. Proto bude pro energetické využití navržena PVE s nižším instalovaným výkonem a s provozem 5 hodin denně, čímž bude také docíleno nižších investičních nákladů.

5.3.1 Dolní nádrž

Vzhledem k uvažovaným funkcím díla je vhodné zachovat stejný objem dolní nádrže jako ve variantě A a to necelých 34 mil. m³. Tento objem by byl využit jak pro energetické využití tak také pro zásobu pitné vody. Výhodou této nádrže z hlediska využití pro pitnou vodu je její umístění na horní části toku, kdy ještě není voda tak znečištěna. Také požadavky na technologie PVE by musely být přísné, aby se zabránilo úniku ropných látek do dolní nádrže.

5.3.2 Horní nádrž

Při návrhu objemu horní nádrže vyjdeme z požadovaného instalovaného výkonu 2 x 200MW a potřebné zásoby vody pro 5 hodin trvalého provozu.

Pro určení orientačního průtoku turbínami pro dosažení daného výkonu:

$$Q_{PVEor} = \frac{P_{ins}}{H_{STR} \cdot 9,81 \cdot \eta_t \cdot \eta_G \cdot 1000} = \frac{2 \cdot 200 \cdot 10^6}{235,4 \cdot 9,81 \cdot 0,91 \cdot 0,984 \cdot 1000} = 193,4 m^3 / s \approx 200 m^3 / s \quad (5.38)$$

Dále určíme objem horní nádrže:

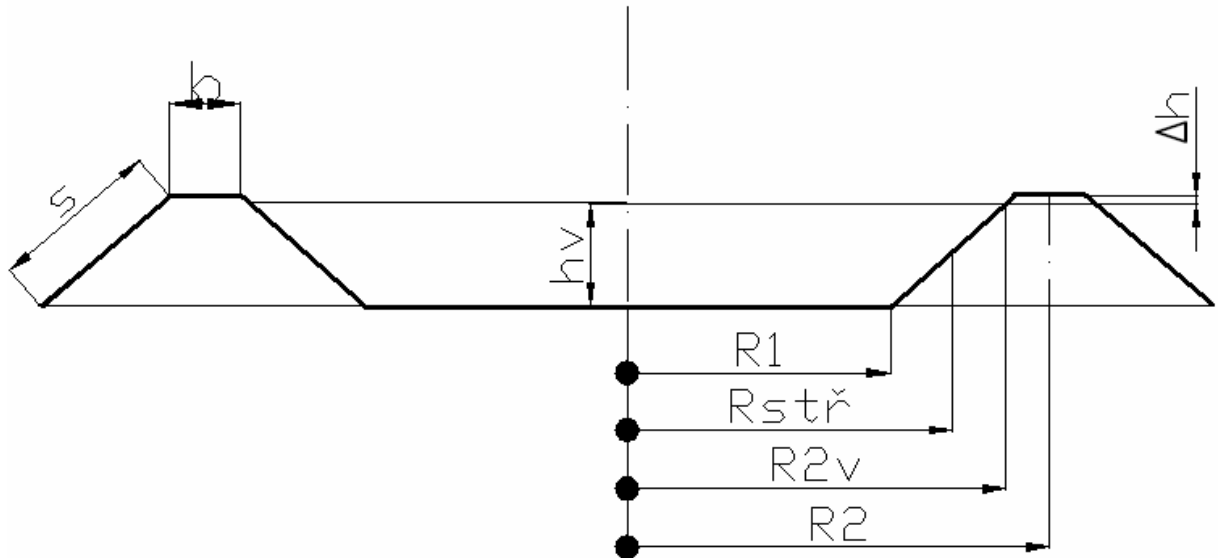
$$V_{EB} = Q_{PVEor} \cdot t = 200 \cdot 5 \cdot 3600 = 3,6 mil.m^3 \quad (5.39)$$

S uvážením rezervy stálého nadržení bude nádrž navržena na objem 4 mil.m³

5.3.2.1 Určení optimálních parametrů horní nádrže

. Při určení optimálních parametrů vycházíme z toho, že se zvyšující hloubkou se snižuje plocha dna, ale naopak se zvyšují plochy svahů a množství násypu horniny. Optimální hloubku určíme jako variantu hloubky s nejnižšími celkovými náklady. Návrh profilu horní nádrže použitý pro výpočet je uveden na Obr. 5-10.

Opět při výpočtu uvažujeme zjednodušení, kdy pro výpočet použijeme vztah pro objem válce. Při určité hloubce určíme střední průměr svahů a dále příslušné dílčí výpočty pro určení celkové ceny varianty. Toto zjednodušení vede k poměrně zanedbatelné chybě.

Obr. 5-10 Náčrt horní hráze

Pro určení optimálních parametrů horní nádrže vycházíme z následujících hodnot:

- Objem nádrže $4\,000\,000\text{ m}^3$
- Sklon svahu 1:2 (1:m)
- Šířku koruny $b = 4\text{ m}$
- Výška hráze nad maximální hladinou $\Delta h = 2\text{ m}$
- Cena kamenitého násypu $C_{jnás} = 900\text{ Kč} / \text{m}^3$
- Cena asfaltobetonového těsnění dna $C_{jABdna} = 4000\text{ Kč} / \text{m}^2$
- Cena asfaltobetonového těsnění svahů $C_{jABsvah} = 5000\text{ Kč} / \text{m}^2$

Určení středního průměru svahů $R_{STŘ}$

$$R_{STŘ} = \sqrt{\frac{V}{h \cdot \pi}} = \sqrt{\frac{4000000}{13 \cdot \pi}} = 313\text{m} \quad (5.40)$$

Z této hodnoty vypočteme průměr dna R_1 , průměr hladiny při plném napuštění R_{2V} a průměr středu násypu R_2

$$R_1 = R_{STŘ} - \left(\frac{h}{2} \cdot m\right) = 351,2 - \left(\frac{13}{2} \cdot 2\right) = 340,2\text{m} \quad (5.41)$$

$$R_{2V} = R_{STŘ} + \left(\frac{h}{2} \cdot m\right) = 351,2 + \left(\frac{13}{2} \cdot 2\right) = 362,2\text{m} \quad (5.42)$$

$$R_2 = R_{2V} + \Delta h \cdot m + \frac{b}{2} = 351,2 + 2 \cdot 2 + \frac{4}{2} = 357,2m \quad (5.43)$$

Celková výška hráze h_c

$$h_c = h + \Delta h = 13 + 2 = 15m \quad (5.44)$$

Šířka svahu s

$$s = \sqrt{h^2 + (h \cdot m)^2} = \sqrt{11^2 + (11 \cdot 2)^2} = 29,1m \quad (5.45)$$

Plocha dna S_{dna}

$$S_{dna} = R_1^2 \cdot \pi = 329,2^2 \cdot \pi = 340500m^2 \quad (5.46)$$

Plocha svahů S_{svahu}

$$\begin{aligned} S_{svahu} &= \pi \cdot (R_1 + R_2) \cdot \sqrt{(R_2 - R_1)^2 + h_c^2} = \\ &= \pi \cdot (329,2 + 357,2) \cdot \sqrt{(357,2 - 329,2)^2 + 13^2} = 66500m^2 \end{aligned} \quad (5.47)$$

Střední délka hráze L

$$L = \pi \cdot 2 \cdot R_2^2 = \pi \cdot 2 \cdot 357,2^2 = 2243,4m \quad (5.48)$$

Objem násypu nádrže W

$$W = \left(\frac{b + (b + 2 \cdot (h_c \cdot m))}{2} \cdot h_c \right) \cdot L = \left(\frac{4 + (4 + 2 \cdot (13 \cdot 2))}{2} \cdot 13 \right) \cdot 2243,4 = 933200m^3 \quad (5.49)$$

Cena kamenitého násypu $C_{nás}$

$$C_{nas} = W \cdot C_{jnas} = 933200 \cdot 900 = 839,9mil.Kč \quad (5.50)$$

Cena asfaltbetonového těsnění dna C_{ABdna}

$$C_{ABdna} = S_{ABdna} \cdot C_{jABdna} = 340500 \cdot 4000 = 1362mil.Kč \quad (5.51)$$

Cena asfaltobetonového těsnění svahu $C_{ABsvahu}$

Tab. 5-5 Návrh hloubky horní nádrže pro Variantu B.

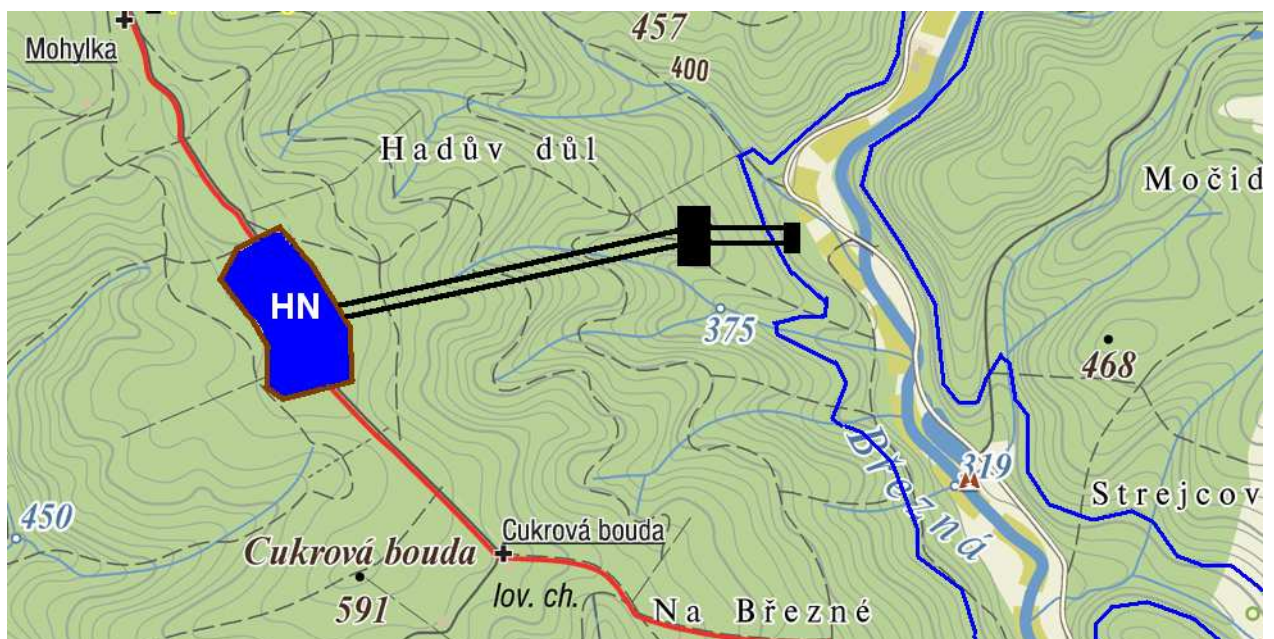
h_v	R_1	R_{2v}	R_2	h_c	s	S_{dna}	S_{pl}	L	W	C_{nas}	$C_{AB\ dna}$	$C_{ABsva\ h}$	C_{celk}
[m]	[m]	[m]	[m]	[m]	[m]	[tis. m ²]	[tis. m ²]	[m]	[tis. m ³]	[mil. Kč]	[mil. Kč]	[mil. Kč]	[mil. Kč]
11	329,2	351,2	357,2	13	29,1	340,5	66,5	2243	933,2	839,9	1362,0	332,7	2534,6
11,5	321,2	344,2	350,2	13,5	30,2	324,2	67,4	2199	979,9	881,9	1296,8	337,2	2515,9
12	313,7	337,7	343,7	14	31,3	309,2	68,3	2158	1027,5	924,8	1236,9	341,7	2503,4
12,5	306,7	331,7	337,7	14,5	32,4	295,4	69,2	2120	1076,2	968,5	1181,7	346,2	2496,4
13	300,0	326,0	332,0	15	33,5	282,7	70,1	2084	1125,7	1013,2	1130,6	350,6	2494,4
13,5	293,6	320,6	326,6	15,5	34,7	270,8	71,0	2051	1176,3	1058,7	1083,3	355,0	2497,0
14	287,6	315,6	321,6	16	35,8	259,8	71,9	2019	1227,9	1105,1	1039,2	359,4	2503,7
14,5	281,8	310,8	316,8	16,5	36,9	249,5	72,7	1989	1280,4	1152,3	998,1	363,7	2514,1

$$C_{ABsvahu} = S_{ABsvah} \cdot C_{jABsvahu} = 66500 \cdot 5000 = 332,7 \text{ mil. Kč} \quad (5.52)$$

Výsledná celková cena C_{celk}

$$C_{celk} = C_{nas} + C_{ABdna} + C_{ABsvahu} = 839,9 + 1362 + 332,7 = 2534,6 \text{ mil. Kč} \quad (5.53)$$

Z tabulky je patrné, že nejvhodnější variantou bude hráz s výškou hladiny $h_v = 15\text{m}$.

Obr. 5-11 Umístění horní nádrže v terénu pro Variantu B [12]

Samotná hráz bude umístěna ve stejném místě jako v předchozí variantě Obr. 5-11. Její tvar je nutné taktéž přizpůsobit terénním podmínkám tak, aby bylo dosaženo potřebné velikosti.

5.3.3 Návrh energetických parametrů PVE

Určení středního provozního spádu turbíny

Pro tuto variantu je kóta terénu budoucího dna horní nádrže stanovena z mapových podkladů s ohledem na vyrovnání výkopu horniny použité do násypu hráze. Kóta dna je tedy stanovena na 586 m.n.m.. Potom tedy kóta maximální hladiny v horní nádrži je stanovena jako kotu dna $k_{HN\text{dna}} = 586\text{m.n.m}$ povýšenou o výšku hladiny v nádrži 13 m. Tedy výsledná kóta maximální hladiny je $k_{HN\text{max}} = 599\text{m.n.m}$.

Výpočet kolísání hladiny v horní nádrži pro energetické využití Δh_{kol}

- vyjdeme opět ze zjednodušení v podobě použití výpočtu válce
- energetický objem $V_E = 3\,600\,000\text{m}^3$.

$$\Delta h_{\text{kol}} = \frac{V}{R_{\text{STR}}^2 \cdot \pi} = \frac{3600000}{313^2 \cdot \pi} = 11,7\text{m} \quad (5.54)$$

Nyní lze určit kótu minimální hladiny v horní nádrži $k_{HN\text{min}}$

$$k_{HN\text{min}} = k_{HN\text{max}} - \Delta h_{\text{kol}} = 599 - 11,7 = 587,3\text{m.n.m.} \quad (5.55)$$

Následně pro výpočet potřebujeme již určené kóty v dolní nádrži. Vycházíme z hodnot pro maximální nadrženi.

- maximální hladina v dolní nádrži $k_{DN\text{max}} = 360\text{m.n.m}$
- minimální hladina v dolní nádrži $k_{DN\text{min}} = 357,5\text{m.n.m}$

Maximální spád PVE H_{max}

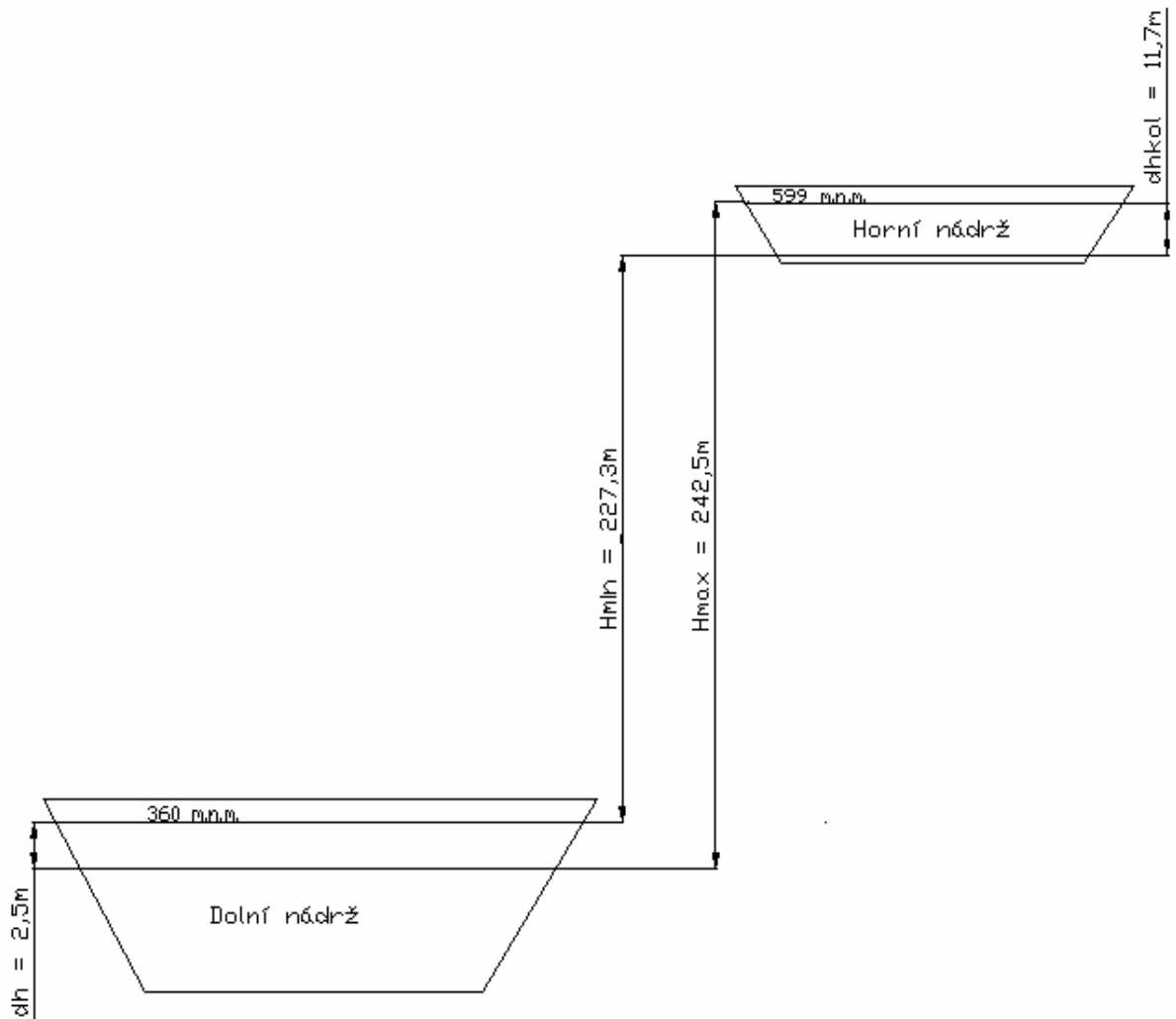
$$H_{\text{max}} = k_{HN\text{max}} - k_{DN\text{min}} = 599 - 357,5 = 242,5\text{m} \quad (5.56)$$

Minimální spád PVE H_{min}

$$H_{\text{min}} = k_{HN\text{min}} - k_{DN\text{max}} = 587,3 - 360 = 227,3\text{m} \quad (5.57)$$

Střední provozní spád PVE H_{STR}

$$H_{\text{STR}} = \frac{H_{\text{max}} + H_{\text{min}}}{2} = \frac{242,5 + 227,3}{2} = 234,9\text{m} \quad (5.58)$$

Obr. 5-12 Výškové rozložení nádrží pro Variantu B

5.3.3.1 Nyní přistoupíme k určení energetických parametrů PVE

Při návrhu PVE budu uvažován denní provoz v turbínovém provozu $t_t = 5$ hodin.

Maximální turbínový průtok je stanoven na $200 \text{ m}^3/\text{s}$.

Dále pro výpočet budeme potřebovat účinnosti jednotlivých stavů.

- účinnost v turbínovém chodu $\eta_t = 0,91$
- účinnost v čerpadlovém chodu $\eta_c = 0,83$
- účinnost cyklu $\eta_c = 0,75$

Maximální turbínový výkon $P_{t_{\max}}$

$$P_{t_{\max}} = H_{ST\check{R}} \cdot Q_T \cdot 9,81 \cdot \eta_t \cdot 1000 = 234,9 \cdot 200 \cdot 9,81 \cdot 0,91 \cdot 1000 = 419,4 \text{ MW} \quad (5.59)$$

..

Využitelná energie vody jednoho cyklu E_T

$$E_T = H_{STR} \cdot \frac{V_E}{3600} \cdot 9,81 \cdot \eta_t \cdot 1000 = 235,4 \cdot \frac{3600000}{3600} \cdot 9,81 \cdot 0,91 \cdot 1000 = 2,1GW \quad (5.60)$$

PVE by byla osazena 2 soustrojími, tudíž jednotkový instalovaný výkon bude P_i

$$P_i = \frac{P_{t_{max}}}{2} = \frac{419,4}{2} = 209,7MW \quad (5.61)$$

Hltnost jednotky Q_{Tj}

$$Q_{Tj} = \frac{Q_T}{x} = \frac{200}{2} = 100m^3 / s \quad (5.62)$$

Pro tuto variantu řešení jsou navrženy dvě soustrojí, každé o jmenovitém instalovaném výkonu 209,7MW s hltností 100m³/s.

5.3.4 Tlakové potrubí

5.3.4.1 Přivaděče

Obdobě jako ve variantě A budou přívod vody k turbínám zajišťovat dva přivaděče. Přivaděče budou umístěny ve dvou ražených štolách. Prostor mezi pancířem a horninou bude taktéž obetonován.

Délky jednotlivých částí přivaděče budou stejné jako ve variantě A a to:

- Horní ležatá část
 - Délka úseku je $L_{hlč} = 250$ m
- Horní lomové koleno
- Úklonná část
 - její délka je $L_{úč} = 305$ m
- Dolní lomové koleno
- Dolní ležatá část
 - délka $L_{dlč} = 700$ m
- Napojení na strojovnu
 - Každé potrubí bude napojeno přímo na jedno soustrojí

Výpočet parametrů potrubí

Délku lomového horního a dolního kolena určíme $L_{lhk} = L_{ldk} = 50$ m.

Celková délka potrubí $L_{přiv} = 1355\text{m}$.

Pro určení průměru potrubí vyjdeme z maximální rychlosti v potrubí pro turbínový provoz $v_t = 6\text{ m/s}$.

Průměr potrubí $D_{přiv}$

$$D_{přiv} = 2 \cdot \sqrt{\frac{Q_T}{2 \cdot \pi \cdot v_t}} = 2 \cdot \sqrt{\frac{200}{2 \cdot \pi \cdot 6}} = 3,26\text{m} \quad (5.63)$$

Objem výlomu jednoho přivaděče $W_{raž1}$

$$W_{raž1} = \left(\frac{D_{přiv}}{2} + t_{ob} \right)^2 \cdot \pi \cdot L_{přiv} = \left(\frac{3,26}{2} + 0,8 \right)^2 \cdot \pi \cdot 1355 = 25140\text{m}^3 \quad (5.64)$$

Kritérium odlehlosti K_{od}

$$K_{od} = \frac{L_{přiv}}{H_{stř}} = \frac{1355}{234,9} = 5,77 > 5 \quad (5.65)$$

Jelikož výsledek zhodnocení kritéria odlehlosti nevyhovuje, je nutné každý přivaděč osadit vyrovnávací komorou.

5.3.4.2 Odpadní tunely

Odpadní tunely pro odvod vody ze savek turbín se navrhují na rychlost proudění 2m/s .

Další vstupní údaje:

- Počet tunelů: 2
- Délka tunelu $L_t = 135\text{ m}$
- Průtok jedním tunelem $Q_{tj} = 100\text{ m}^3/\text{s}$

Nyní určíme průměr jednoho tunelu D_{Tj}

$$D_{Tj} = 2 \cdot \sqrt{\frac{Q_{Tj}}{2 \cdot \pi \cdot v_{od}}} = 2 \cdot \sqrt{\frac{100}{2 \cdot \pi \cdot 2}} = 5,65\text{m} \quad (5.66)$$

Objem výlomu jednoho přivaděče W_{tun1}

$$W_{tun1} = \left(\frac{D_{Tj}}{2} + t_{ob} \right)^2 \cdot \pi \cdot L_{přiv} = \left(\frac{5,65}{2} + 0,8 \right)^2 \cdot \pi \cdot 135 = 5575\text{m}^3 \quad (5.67)$$

5.3.5 Turbíny

V této variantě se taktéž uvažuje použití Reverzních Francisových turbín.

Základní parametry turbíny (při maximálním spádu)

Spád minimální:	227,3 m
Spád maximální:	242,5 m
Hltnost:	100 m ³ /s
Výkon:	209,7 MW
Průměr OK (orientační)	7100 mm
Počet kusů	2

5.3.6 Motorgenerátory

Orientační základní parametry motorgenerátorů v generátorovém chodu

Zdánlivý výkon	233 MVA
Činný výkon	210 MW
Jmenovitý účinník	0,9
Jmenovité napětí	15,75 kV
Jmenovitý proud	8541 A
Kmitočet	50 Hz

Orientační základní parametry motorgenerátorů v motorickém chodu

Zdánlivý výkon	228 MVA
Činný výkon	216,6 MW
Jmenovitý účinník	0,95
Jmenovité napětí	13,8 kV
Jmenovitý proud	8358 A
Kmitočet	50 Hz

5.3.7 Blokové transformátory

Blokové transformátory budou sloužit pro transformaci generovaného napětí na úroveň výstupní linky 400kV

Orientační základní parametry blokových transformátorů

Zdánlivý výkon	275 MVA
Jmenovité vyšší napětí	400 kV $1\pm 5\%$
Jmenovité nižší napětí	15,75 kV
Kmitočet	50 Hz
Chlazení	OFWF

5.3.8 Strojovna

V kaverně budou umístěny dvě reverzní jednotky. Dále zde bude také umístěno zázemí kaverny v podobě provozních kulových uzávěrů, čerpadel pro načerpání prázdného potrubí, regulace, atd.. Strojovna musí být vybavena mostovým jeřábem s únosností přesahující nejtěžší součást soustrojí.

Pro každý blok budeme uvažovat potřebný prostor ve strojovně (vycházející poměrem z PVE Dlouhé Stráně) o následujících rozměrech: šířka 33m , délka 29m a výška 52m. V kaverně budeme umísťovat dva stroje, a pro zázemí kaverny bude kaverna rozšířena na velikost tří jednotek. [1]

Z těchto předpokladů vycházejí následné rozměry kaverny:

Šířka: 28 m

Délka: 87 m

Výška: 52 m

Z daných hodnot vypočteme objem výlomu kaverny:

Objem výlomu kaverny W_{kaver}

$$W_{kaver} = \check{S} \cdot D \cdot V = 28 \cdot 87 \cdot 52 = 126672m^3 \quad (5.68)$$

5.3.9 Trafokaverna

Trafokaverna se rovněž navrhuje jako podzemní. Bude umístěna souběžně s hlavní kavernou.

Předpokládané rozměry trafokaverny:

Šířka: 15 m

Délka: 70 m

Výška: 15 m

Z daných hodnot vypočteme objem výlomu kaverny:

Objem výlomu trafokaverny W_{trafok}

$$W_{trafok} = \check{S} \cdot D \cdot V = 15 \cdot 70 \cdot 15 = 15700m^3 \quad (5.69)$$

6 VLIV VÝSTAVBY A PROVOZU DÍLA NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V LOKALITĚ

6.1 Životní prostředí v lokalitě

Povodí řeky Březné spadá do úmoří Černého moře. Březná je levým a zároveň největším přítokem Moravské Sázavy, která se dále vlévá do Moravy. Severní hranice povodí tvoří zároveň hranici rozvodí. Hraniční horou je Jeřáb, na jehož jižní straně pramení Březná a na severní straně Tichá Orlice. Březná pramení na jihovýchodních svazích Jeřábu ve výšce asi 900m. n. m. a ještě zde se do ní vlévá několik menších potoků.

Plocha povodí Březné se uvádí 130km² a její délka od pramene po ústí je 31km. Tok je vodohospodářsky významný a po celé délce má pstruhovou vodu. Hydrologické poměry jsou hodnoceny jako nadprůměrně příznivé.

Uvažovaná lokalita je zařazena do přírodního parku Březná. Výměra tohoto parku dosahuje 11600 ha. Park se nachází v západní části šumperského regionu. Samotný park je tvořen hluboce zařezaným údolím řeky Březné na západě, Moravské Sázavy na jihu a Nemilky na východě. Na území ohraničeným těmito toky se rozkládá Drozdovská vrchovina, jejichž nejvyšším bodem je vrchol Pustina.

Přirozenou vegetaci zde tvoří na převážné většině území bučiny, a to jak květnaté, tak i horské acidofilní. Na prudkých svazích se nachází suťové lesy. Povodí Březné je ze 70% zalesněno převážně smrkovými monokulturami, ale v hojném počtu se zde také vyskytují i bučiny, zejména na strmých svazích nad řekou na spodním toku.

Podél vodního toku se vyskytuje nivní vegetace. Přirozené bezlesí je zde velmi řídké. Náhradní přirozenou vegetací vlhkých luk jsou mezofilní prostory, které přechází až do vegetace rašeliník luk.

Nejcennějším botanickým prvkem je komplex mezofilních až hydrofilních luk a olšin v údolí říčky Březné. Na vlhkých loukách se na jaře vyskytuje početná populace chráněných bledulí jarních. Tyto louky jsou druhově velmi bohaté. Po bledulích se zde také vyskytují nachové květy knotovky lesní, smolničky obecné, kohoutka lučního, kakostu hnědočerveného, kosatce žlutého, orobince širokolistého, skřípiny lesní, ostřice žluté, vachty trojlisté a také lýkovec jedovatého.

Co se týče fauny je zde zastoupeno mnoho druhů. Hnízdí zde čáp černý, výr velký, krahujec obecný, krkavec velký, datel černý, ledňáček obecný, sluka lesní, křepelka a koroptev polní. Ve slepých ramenech, mokřadech a tůních se vyskytují zástupci našich obojživelníků a drobných koryšů, dokonce je i domovem dnes stále vzácnějšího raka říčního a raka bahenního. Dále se zde také vyskytuje škeble rybníčná, čolek horský, mlok skvrnitý, užovka obojková také ledňáček říční.

Z hlediska hodnocení kvality životního prostředí povodí Březné se jedná o velmi kvalitní místo po stránce čistoty ovzduší, čistoty vod a půdy i po stránce druhové rozmanitosti fauny a flory. Nenachází se zde žádné významné staré ekologické zátěže a není zde překročeno neúnosné zatížení životního prostředí. Ochrana významných lokalit a biotopů s výskytem zvláště chráněných rostlin a živočišných druhů mají nenahraditelný význam pro zachování druhů živých organizmů.

6.2 Geologické poměry

Celé zasažené území patří do Zábřežské vrchoviny. Zábřežská vrchovina zaujímá poměrně velkou část severozápadu Moravy. Odděluje Hornomoravský úval a Mohelnickou brázdou od Podorlické pahorkatiny. Zábřežská vrchovina je součástí České křídové pánve a geomorfologicky patří do Jesenické oblasti Krkonoško-jesenické subprovincie. Na jihu je ohraničena Dražanskou vrchovinou, na severu pak podhůřím Hrubého Jeseníku a Orlických hor. Na západě je okraj této vrchoviny lemován příkrými okrajovými svahy, které spadají do sníženin Podorlické tabule. Na východě tyto sníženiny spadají do Mohelnické brázdy a Hornomoravského úvalu. Rozloha této vrchoviny je 734km². Nejvyšším vrcholem je Lázek (714m.n.m.). Zábřežská vrchovina se dělí na tři samostatné podcelky, kterými jsou Bouzovská vrchovina, Mírovská vrchovina a Drozdovská vrchovina, které jsou navzájem odděleny průlomovými údolími Březné, Moravské Sázavy a Třebůvky. Svým charakterem připomíná tato vrchovina Nízký Jeseník.

Zasažené území výstavbou díla se rozkládá na území Drozdovské vrchoviny. Je to nejsevernější a nejvyšší podcelek Zábřežské vrchoviny a je dán budínskou poruchou na severu navazuje na Bukohorskou hornatinu. Rozloha této vrchoviny je 174km². Vyskytují se zde také pruhy křemenných dioritů až granodioritů.

Zábřežská vrchovina je převážně budována rulami, břidlicemi a droby.

Rula je hornina vzniklá za vysokého stupně regionální metamorfózy z kterékoliv dříve vzniklé horniny, a to ať sedimentů nebo vyvřelých hornin. Ortoruly jsou ruly vzniklé z vyvřelin, pararuly jsou ruly vzniklé metamorfózou sedimentů. Ruly se vyznačují rovnoběžnou stavbou. Podstatnou součástí ruly je křemen, slída a živec. U pararuly se vyskytuje také grafit, cordierit, granát a silimanit. U ruly dochází snadno k zvětrávání.

Břidlice je částečně usazená metamorfovaná hornina s jemnou zrnitostí vzniklou z jílovců a prachovců. Obsahuje minerály muskovit, biotit a andalusit. Břidlice mívají šedou až černou barvu. Vyznačují se poměrně dobrou rovinnou štěpností.

Droba je sedimentární hornina. Velikost zrn je různá, od jemné po hrubou a jejich barva je nejčastěji šedá. Jedná se o druh pískovce, jehož zvláštností je, že je tvořen zrny křemene, živce a několika jinými minerály a úlomky hornin v jílovité původní hmotě.

6.3 Vztah díla k ochraně životního prostředí

Přečerpávací vodní elektrárna vyrábí elektrickou energii šetrným způsobem tak, že nedochází k znečištění životního prostředí a samotnou výrobu elektrické energie nedoprovázejí doprovodné emise. Z estetického hlediska je dopad na životní prostředí omezen pouze na viditelné části a to dolní a horní nádrž a správní budovy.

V rámci projektové přípravy a realizace díla je nutné přijmout další významná opatření vedoucí k ochraně přírody a vhodnému začlenění díla do krajiny a to především:

- hráze obou nádrží jsou navrženy jako sypané, což při celkovém zatravnění vnějších ploch vede ke splnutí s okolním terénem
- jelikož jsou technologické celky poměrně rozměrné a z estetického hlediska nevzhledné je nutné technologickou část PVE koncipovat do podzemního prostoru, což výrazně minimalizuje dopad na okolí. Výhodou této koncepce je také bezhlučnost provozu vzhledem k okolí.

- na povrchu je nutné umístit provozní budovy nutné pro zázemí a provoz PVE. Tyto objekty je možné koncipovat tak, aby svým estetickým vzhledem zapadly do okolní krajiny.
- vyvedení výkonu lze provést tak, že transformátory budou umístěny taktéž v podzemí. Na povrchu bude umístěn pouze zapouzdřený vývod. Trasa vedení 400kV je navržena tak, aby co nejméně zasahovala do krajinného rázu.
- využití důmyslných technologií odolejování chladících okruhů, využití bezmazných technologií, především v místech styku zařízení s vodou.

Jelikož se jedná o poměrně velkou stavbu, nelze vyloučit zátěž životního prostředí vlivem stavebního ruchu. V rámci výstavby PVE je namísto klást důraz na šetrnost provádění všech činností tak, aby docházelo k co nejmenší, nejlépe žádné devastaci životního prostředí.

Omezený zásah do krajiny se uskuteční pouze při stavbě díla. Jednou z významných činností při ochraně díla ze strany investora je také sledování koncentrace ropných a extrahovatelných látek v toku, což je možné zajistit pravidelnou kontrolou znečištění vody v toku, a to jak během výstavby, tak i za provozu elektrárny. Tyto nepříznivé vlivy lze také omezit používáním ekologicky odbouratelných olejů a mazacích látek u pracovních strojů stavby. Stavby spojené s realizací díla je nutné po dokončení díla odstranit, jen stavby například v podobě ubytovacích zařízení je možné po dokončení díla zachovat a využívat je třeba k různým účelům např. turistického ruchu.

Provoz PVE je z hlediska automatizace na vysoké úrovni. Životnost technologických celků využívaných PVE je velmi dlouhá. Vlastní provoz PVE generuje jen nejnútnejší dopravní ruch spojený s dopravou obsluhy a případně spojený s dopravou náhradních dílů při poruchách.

Existence a provoz tohoto díla má také řadu pozitivních přínosů pro životní prostředí. Zejména snížení tepelné rezervy výkonu v elektrizační soustavě a tím odlehčení životního prostředí od spálení nemalého množství hnědého uhlí a snížení nemalého množství škodlivých látek a popela.

Dále také navrhované dílo může svým akumulacním prostorem omezit negativní vlivy povodní pod dílem a tak zabránit zaplavování obydlí, ničení přírody a majetků obyvatelstva záplavami.

7 EKONOMICKÁ ANALÝZA PROJEKTU

7.1 Náklady

V případě stavební části bylo při výpočtu použito převážně parametrů vypočtených v předešlých částech práce. Ostatní parametry jako jsou například délky komunikací nebo tunelů byly určeny odhadem z mapových podkladů nebo s přihlédnutím k známému řešení PVE Dlouhé Stráně. Jednotkové ceny byly určeny z několika zdrojů, nejvýznamnější byly Ceníky stavebních prací Ústavu racionalizace ve stavebnictví [15] nebo konzultací s odborníky popřípadě z hodnot známých projektů. Přehled jednotlivých položek je uveden v přílohové části práce a to v tabulkách Tab. A-1 a Tab. B-1.

Pro nacenění technologické části bylo osloveno několik firem. Jedinou firmou která projevila aktivitu byla firma ALSTOM [16] a to formou konzultace. Proto byly jednotlivé technologické celky naceněny dle této konzultace a s ohledem na známé ceny těchto technologií u jiných parametricky odlišných projektů. Přehledné nacenění je taktéž uvedeno v tabulkách Tab. A-1 a Tab. B-1.

Ostatní náklady spojené se stavbou jsou také uvedeny v tabulkách Tab. A-1 a Tab. B-1. V těchto nákladech jsou zahrnuty především náklady spojené s přípravou stavby a zejména výkup pozemků a nemovitostí, vynětí pozemků z jejich dosavadních funkcí, náklady spojené s ochranou životního prostředí a v neposlední řadě také inženýrská činnost spojená s přípravou a realizací díla.

Náklady jednotlivých částí jsou přehledně uvedeny v následující tabulce Tab. 7-1.

Tab. 7-1 Přehledová tabulka celkových nákladů.

	Varianta A	Varianta B
Stavební část	9 051 mil. Kč	7 663 mil. Kč
Technologická část	6 852 mil. Kč	5 180 mil. Kč
Ostatní náklady spojené se stavbou	2 115 mil. Kč	1 757 mil. Kč
CELKEM	18 018 mil. Kč	14 601 mil. Kč

7.2 Ekonomická analýza

Po stanovení investičních nákladů je možné přistoupit k provedení ekonomické analýzy jednotlivých variant řešení. Pro zhodnocení obou variant budeme vycházet z výstupních veličin analýzy, jimiž budou :

- hrubý zisk v prvním roce provozu,
- saldo toku hotovosti (CF – Case Flow) v 1.roce provozu,
- saldo CF v 10. roce provozu
- saldo CF v 20. roce provozu
- kumulované saldo CF po 20 letech provozu
- NPV (Net Present Value) po 20 letech prozovu,
- IRR (Internal Rate of Return),
- zaplacení vlastních zdrojů z CF.

7.2.1 Struktura tržeb

Samotná PVE jak již bylo uvedeno dříve může nabízet mnoho služeb v oblasti Poskytování podpůrných služeb jako jsou např. Rychle startující 10-ti minutové zálohy (QS10), Minutová záloha (MZt±) (t=5, 15, 30 minut), Schopnost startu ze tmy (BS) a Změna zatížení (ZZ₃₀). Tržby mohou být také generovány z využití dolní nádrže pro vodárenskou činnost a při řešení povodňových situací. Pro ekonomické hodnocení je ale nejvhodnější použití pouze výnosů z poskytování služby Rychle startující 10-ti minutové zálohy a energie prodané při poskytování této služby. Tržby z ostatních služeb jsou nepravidelné, a proto je při hodnocení zanedbáme.

Pro potřeby této práce budeme vycházet z ceny prodeje služby QS₁₀, která je uvažována 450Kč/MW.h. Dále pak cena prodané elektrické energie pro využití této podpůrné služby je stanovena na hodnotu 3300Kč/MWh.

Dále je toto hodnocení založeno na předpokladu poskytování této služby a to 24hodin denně a 330dní v roce. Je nutné ale uvažovat i s odečtením doby čerpání, kdy tato služba nemůže být poskytována. Pro účely této práce se předpokládá denní doba čerpání 2 hodiny. Zbývající čas v roce a to 35 dní je věnováno provozní odstávce a provádění běžných oprav.

Množství elektrické energie, kterou PVE vyrobí při poskytování podpůrné služby QS₁₀, je získáváno z předpokladu z provozní doby 330 dnů za rok s tím, že každý den je tato služba využita na 1,5 hodiny.

7.2.2 Provozní náklady PVE

Mezi provozní náklady PVE je zahrnuto:

- náklady na nákup elektřiny pro vlastní spotřebu a elektrickou energii potřebnou pro čerpání. Předpokládáme cenu dokupované energie 1200 Kč/MWh. Množství potřebné energie je dáno předpokladem průměrného denního odběru 24 MWh/den pro potřeby vlastní spotřeby a dále čerpáním vody a to po dobu 2 hodin denně a 330dnů v roce,
- mzdové náklady jsou předpokládány nutností obsluhy a údržby PVE. Pro zajištění chodu a naplnění směn je předpokládáno zaměstnání 30 osob. Předpokládaný průměrný roční náklad na jednoho zaměstnance je 700 tis. Kč,
- odpisy hmotného majetku (4,5% z INV/rok),
- náklady na údržbu (0,25% z INV/rok),
- správní režie (0,04% z INV/rok),
- spotřeba materiálu (0,05% z INV/rok),
- náklady na měření a revize (0,0025% z INV/rok),
- pojištění majetku (0,04% z INV/rok),
- ostatní provozní náklady (0,04% z INV/rok).

7.2.3 Ostatní potřebné veličiny a podmínky pro ekonomickou analýzu

Ekonomická analýza je provedena za těchto zjednodušujících předpokladů:

- financování díla z vlastních zdrojů, úroky z úvěru se neuvažují,
- diskontní sazba je 6%,
- daň z příjmu právnických osob 19%,

- doba pro výpočet MPV a IRR se předpokládá 20 let od zprovoznění díla,
- všechny investiční náklady jsou akumulovány do tzv. „nultého“ roku,
- koeficienty nárůstu hodnoty
 - elektrická energie – 1%,
 - u mzdových nákladů – 3,5%,
 - ostatní položky – 2%.

7.2.4 Přehled vstupních hodnot hodnocení

Tab. 7-2 Přehledová tabulka vstupů hodnocení.

Investiční náklady	Varianta A	Varianta B	
Investiční náklady celkem	18 018 400	14 601 100	tis.Kč
Parametry zdroje a výroby			
instalovaný výkon elektrický	504	400	MW
elektrický výkon dosažitelný pro PpS	504	400	MWe
spotřeba elektřiny pro vlastní spotřebu	172 892	139 023	MWh/rok
roční výroba elektřiny na svorkách generátoru	124 740	99 000	MWh/rok
roční výroba elektřiny k prodeji	124 740	99 000	MWh/rok
Výpočtové údaje			
Výnosové			
množství prodané elektřiny	124 740	99 000	MWh/rok
množství sekundární regulace	0	0	MW.h/rok
množství QS ₁₀	3 825 360	3 036 000	MW.h/rok
Nákladové			
množství dokupované EN pro VS	172 892	139 023	MWh/rok
počet zaměstnanců	30	30	osob
náklady na opravy a údržbu (0,25%INV)	45 046	36 503	tis.Kč/rok
správní režie (0,04%INV)	7 207	5 840	tis.Kč/rok
spotřeba materiálu (0,05%INV)	9 009	7 301	tis.Kč/rok
revize a měření (0,0025%INV)	450	365	tis.Kč/rok
pojištění (0,04%INV)	7 207	5 840	tis.Kč/rok
ostatní náklady (0,04%INV)	7 207	5 840	tis.Kč/rok
odpisy	810 828	657 050	tis.Kč/rok
Cenové údaje			
Výnosové:			
cena prodané EN z nového zdroje	3,300	3,300	tis. Kč/MWh
cena QS	0,450	0,450	tis. Kč/MW.h
cena ostatních služeb	0,000	0,000	tis. Kč/MW.h
Nákladové:			
cena dokupované EN pro VS nového zdroje	1,200	1,200	tis. Kč/MWh
MON na jednu osobu a rok	700,0	700,0	tis. Kč/os.rok
Financování			
vlastní zdroje	100	100	%
vlastní zdroje	18 018 400	14 601 100	Kč
Ostatní vstupy			
diskontní sazba	0,06	0,06	
odpisy	0,045	0,045	
daň z příjmu	19	19	%
Meziroční růst nákladů a cen			
elektřina	1,010	1,010	
mzdové a osobní náklady	1,035	1,035	
u ostatních aktivních vstupních veličin	1,020	1,020	

7.2.5 Hodnotící ukazatelé ekonomické analýzy

NPV – čistá současná hodnota

Jedná se teoreticky o poměrně nejpřesnější metodu investičního rozhodování. Tato metoda je založena na respektování faktoru času pomocí diskontního počtu. Čistá současná hodnota vyjadřuje rozdíl mezi aktualizovanou hodnotou peněžních příjmů z investice a aktualizovanou hodnotou kapitálových výdajů na investice. Jako přípustné investice jsou ty, které vykazují vyšší hodnotu než 0. Při porovnání variant investic je nejvýhodnější investice s nejvyšší současnou hodnotou. [6]

$$NPV = \sum_{n=1}^N \frac{CF}{(1+i)^n} - INV \quad (7.1)$$

kde:

NPV = čistá současná hodnota investiční varianty

CF = generovaný peněžní tok v daném roce

i = úrok (požadovaná výnosnost)

INV = výše investice.

IRR – vnitřní výnosové procento

Vnitřní výnosové procento lze definovat jako takovou diskontní míru, při které současná hodnota peněžních příjmů z investice se rovná velikosti vstupní investice.

$$\sum_{n=1}^N \frac{CF}{(1+i)^n} = INV \quad (7.2)$$

Pro dané IRR hledáme takovou diskontní míru i , aby bylo dosaženo platnosti rovnice 7.2. Pokud by se investice uskutečňovaly po delší dobu, je nutné diskontovat i výdaje v jednotlivých letech.

Doba návratnosti – doba splacení

Jedná se o tradiční metodu hodnocení investic, v praxi s oblibou používanou, ale z teoretického hlediska již méně vhodnou. Doba návratnosti lze definovat, jako dobu, za kterou se investice splatí z peněžních příjmů díla. Jako nejvýhodnější se jeví varianta s nejkratší dobou úhrady.

Měrné investiční náklady

Stanovují se jako poměr celkových investičních nákladů ku celkovému instalovanému výkonu zdroje.

7.2.6 Výstupy ekonomické analýzy

Pro porovnání ekonomické výhodnosti mají největší vypovídací parametry následující parametry:

- IRR – vnitřní výnosové procento,
- Doba splacení vložených investičních prostředků z CF ,
- měrné investiční náklady.

Podrobný přehled vypočtených hodnot jednotlivých položek je součástí tabulek Tab. A-2 a Tab. B-2 .

Pro přehlednost uvedeme přehledovou tabulku

Tab. 7-3 Přehledová tabulka výstupů ekonomické analýzy.

Ukazatel	Množství		Jednotka
	Varianta A	Varianta B	
Vložené vlastní zdroje	18 018 400	14 601 100	tis. Kč
Hrubý zisk-ztráta v 1.roce	1 016 758	785 463	tis. Kč
Saldo CF v 1. roce	1 634 402	1 293 275	tis. Kč
Saldo CF v 10. roce	1 848 203	1 461 169	tis. Kč
Saldo CF ve 20. roce	2 214 586	1 749 192	tis. Kč
Kumulované saldo CF za 20 let	19 093 212	14 619 671	tis. Kč
NPV za 20 let	2 547 202	1 638 553	tis. Kč
IRR	7,70	7,36	%
Doba návratnosti vl. zdrojů z CF	10,4	10,6	let
Měrné investiční náklady	35 800	36 500	tis. Kč/MW

7.3 Zjednodušená SWOT analýza

SWOT analýza je typ strategické analýzy daného projektu a to z hlediska silné a slabé stránky, příležitostí a hrozby spojené s daným projektem. Tato analýza se využívá při zkoumání komplexních strategických kroků samotné realizace díla. [7]

Samotná metoda spočívá ve vyhodnocení jednotlivých faktorů, které jsou rozděleny do čtyř základních skupin. Vzájemným rozborem silných a slabých stránek na jedné straně a příležitostí a rizik na straně druhé se získávají nové informace, které dále hodnotí úroveň jejich vzájemných střetů.

Komplexní zjednodušená analýza jednotlivých stránek, které může přinést příprava a následní realizace PVE je uvedena v tabulce Tab. 7-4. Následuje také rozbor možností předcházení jednotlivým specifikovaným rizikům, což je přehledně uvedeno v následující tabulce Tab. 7-5.

Tab. 7-4 Tabulka SWOT analýzy.

PVE Cukrová bouda	
Silné stránky	Slabé stránky
• Poskytování jak kladné, tak i záporné regulační odchylky v elektrizační soustavě. • Poměrně malá konkurence poskytování podpůrných služeb toho charakteru v podobě QS₁₀ a MZ. • Vhodné začlenění PVE do krajiny v podobě umístění převážné části PVE v podzemí. • Minimální negativní vliv na životní prostředí a to především v oblasti hluku, emisí a vlivu na zdraví fauny. • Nízké personální potřeby a taktéž poměrně nízké provozní náklady. • Vysoká provozní spolehlivost zařízení.	• Velké zábory pozemků spojené s realizací díla. • Negativní zásahy do životního prostředí spojené se samotnou realizací díla. • Poměrně velké nároky na zřízení infrastruktury potřebné pro realizaci stavby. • Nutnost vysoké kvalifikace personálu, a to jak po provozní tak i obchodní stránce. • Poměrně dlouhá doba přípravy a následné realizace díla. • Odpor ekologických organizací bojujících za zachování přírody.
Příležitosti	Hrozby
• Zvýšení potřeby podpůrných služeb spojenou s realizací velkého množství nestabilních obnovitelných zdrojů a to především větrných a fotovoltaických elektráren. • Zvýšení potřeby regulační energie spojené s dostavbou bloků jaderné elektrárny. • Možnost poskytování protipovodňové ochrany v podobě rezervace objemu v dolní nádrži. • Možnost poskytování dalších podpůrných služeb přenosové soustavě (start ze tmy, změnu zatížení a ostrovní provoz). • Využití dolní nádrže pro vodárenské účely.	• Riziko neúspěšného výsledku soutěže o poskytování podpůrných služeb. • Riziko spekulativních jednání ze strany vlastníků pozemků nutných pro realizaci díla. • Riziko obstrukcí při povolovacích řízeních a procesech Vyhodnocení vlivů na životní prostředí (EIA) ze strany ekologických organizací a orgánů ochrany životního prostředí. • Riziko kolize díla s územním plánováním. • Riziko technických změn v oblasti realizace díla a to především vlivy změny geologických podmínek, zjištěných při samotné realizaci díla. • Riziko nízké podpory výstavby díla, a to jak se strany politiky státu, tak i ze strany regionu a regionální politiky.

Jednotlivým hrozbám je možné předcházet a minimalizovat je zavedením některých opatření.

Tab. 7-5 Tabulka možného opatření před hrozbami.

Riziko	Možné opatření
Riziko neúspěšného výsledku soutěže o poskytování podpůrných služeb.	Se zvyšující poptávkou po podpůrných službách klesá toto riziko. Další možností minimalizace tohoto rizika je dlouhodobá kvalitní příprava obchodního personálu a tvorba strategie vstupu do soutěže s podpůrnými službami.
Riziko spekulativních jednání ze strany vlastníků pozemků nutných pro realizaci díla.	Vyvinout vhodnou aktivitu při jednání s vlastníky pozemků se snahou vyjednat poměrně přijatelnou cenu. Krajní možností je zapracování PVE jako veřejně prospěšnou stavbu, a tím si otevřít možnost úspěšného vyvlastňovacího řízení v případě neúspěšné dohody s vlastníky pozemků.
Riziko obstrukcí při povolovacích řízeních a procesech Vyhodnocení vlivů na životní prostředí (EIA) ze strany ekologických organizací a orgánů ochrany životního prostředí.	Vůči organizacím spojenými s ochranou životního prostředí vstřícně řešit zdůvodnitelné připomínky. Během přípravy vést informační kampaň k vlivem existence díla zasaženému obyvatelstvu.
Riziko kolize díla s územním plánováním.	Včasná doložení podkladů pro aktualizaci Politiky územního rozvoje, Zásad územního rozvoje a Územního plánu. Zapracování PVE jako veřejně prospěšnou stavbu pro plnění protipovodňové funkce, vodárenské funkce a taktéž poskytování podpůrných služeb v zájmu obyvatelstva.
Riziko technických změn v oblasti realizace díla a to především vlivy změny geologických podmínek, zjištěných při samotné realizaci díla.	Riziko je řešitelné technickým opatřením zvoleným dle aktuálních zjištění během stavby.
Riziko nízké podpory výstavby díla, a to jak se strany politiky státu, tak i ze strany regionu a regionální politiky.	Vhodným řešením je od samého započatí přípravy realizace díla vést dobrou komunikaci s dotčenými orgány. Předcházení možným rizikům projevujících se odvoláním orgánu proti příslušným rozhodnutím.

8 PŘEDPOKLÁDANÝ HARMONOGRAM PŘÍPRAVY A REALIZACE DÍLA

Pro stanovení harmonogramu přípravy je nutné brát v potaz některé minimální lhůty dané nabytím právní moci jednotlivých rozhodnutí vycházejících ze zákona.

Pro stanovení jednotlivých lhůt, případně alespoň pro orientační určení lhůt bylo nutné vycházet z platné legislativy a to:

- Stavební zákon 183/2006Sb. [17]
- Vyhláška o dokumentaci staveb 499/2006Sb. [17]
- Vyhláška o územní plánovací dokumentaci 500/2006Sb. [18]
- Vyhláška, kterou se provádějí některá další ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního úřadu 526/2006Sb.[19]
- Zákon o ochraně životního prostředí 100/2001Sb. [19]

Většina těchto zákonů a vyhlášek podrobně pojednává o krocích spojených s realizací stavby i takového charakteru. V rámci jednotlivých žádostí jsou definovány lhůty nutné pro vyřízení a poté následné lhůty pro nabytí právní moci rozhodnutí a vznesení případných připomínek jinými subjekty.

Ze studie těchto dokumentu vyplývá několik lhůt a to:

- Aktualizace Politiky územního rozvoje 5let.
- Aktualizace Zásad územního rozvoje cca 3roky.
- Změna Územního plánu obcí 2 roky.
- Proces Vyhodnocení vlivů na životní prostředí (EIA) 2 roky.

Projekční činnost:

- Podrobný geologický průzkum 12 měsíců.
- Tvorba Dokumentace k úřednímu řízení 12 měsíců.
- Pozemková agenda (vyjmutí ze Zemědělského půdního fondu a Půdního fondu plnění funkce lesa) 8 měsíců.
- Územní řízení + nabytí právní moci 6 měsíců.

Příprava a realizace stavby:

- Výběr projektanta technických řešení 4 měsíce.
- Doplnující geologický průzkum 5 měsíců.
- Stavební řízení 6 měsíců.
- Realizace díla 70 měsíců.
- Kolaudace 4 měsíce.

Předpokladem k dosažení co nejrychlejšího zrealizování díla je nutné provádět co nejvíce možných na sebe nenavazujících činností zároveň. Je patrné, že na celkovou dobu přípravy má rozhodující vliv politika územního rozvoje, na ní navazující aktualizace zásad územního rozvoje a také aktualizace územního plánu dotčených obcí.

Návrh předpokládaného Harmonogramu přípravy a realizace díla je přehledně uveden v diagramu umístěném v příloze C.

Z tohoto diagramu je patrné, že doba přípravy může činit až 96 měsíců (8 let) a vlastní realizace díla pak 72 měsíců (6 let). Výsledná doba realizace díla je tedy 168 měsíců (14 let).

Těchto termínů je možné dosáhnout pouze při předpokladu bezproblémového průběhu realizace. Každý možný problém týkající se odvolání proti územnímu či stavebnímu řízení popřípadě s výkupem pozemků vede k prodloužení doby realizace díla.

9 ZÁVĚR

Jak již bylo řečeno, přečerpávací vodní elektrárna se realizuje hlavně za účelem vyrovnávání špiček a provalů zatížení vzniklých změnami zatížení v elektrizační soustavě. Tuto službu zajišťuje ve formě podpůrných služeb pro přenosovou soustavu a to tzv. Rychle startující 10-ti minutovou zálohou (QS₁₀), resp. Minutovou zálohou MZ která je zavedena od ledna 2012. Samotná PVE je schopna zajistit i další služby, o kterých se v této práci pojednává, ale to spíše jako okrajovou službu.

Zadáním byl návrh základních uzlů PVE Cukrová Bouda a stanovení jmenovitých parametrů. Tato lokalita patří mezi několik možných a uvažovaných lokalit vhodných pro výstavbu PVE v České republice. Ve zvolené lokalitě se již v minulosti prováděly průzkumy možnosti umístění hráze údolní přehrady Hoštejn.

Pro samotné hodnocení byly vypracovány dvě varianty řešení, a to jak z pohledu instalovaného výkonu tak z pohledu počtu technologických jednotek.

Varianta A je zaměřena na využití čtyř bloků o jmenovitém výkonu 126MW, při hltnosti jednoho bloku 60m³/s. Celkový instalovaný výkon této varianty je 504MW.

Varianta B je řešena s dvěma většími bloky, každý s instalovaným výkonem 200MW, což odpovídá celkovému instalovanému výkonu 400MW. V této varianta byla směřovaná na snížení počtu jednotek a tím předpokládané snížení investičních nákladů.

Obě varianty vycházejí z předpokládaného spádu pohybujícího se okolo 235m a doby provozu v turbínovém režimu 5 hodin.

Sypaná dolní hráz uvažované přehrady je situována v údolí říčky Březné v oblasti Drozdovské Pily. Její objem je při uvažovaném výšce hráze 52 metrů necelých 34 mil. m³. Parametry dolní hráze byly uvažovány pro obě varianty stejné.

Umístění horní nádrže se předpokládáno v oblasti vrcholu Cukrová Bouda. Hráz je řešená taktéž jako sypaná s tím, že bude tvořena z horniny odtěžené při tvorbě dna nádrže, kdy tato hornina bude navážena na samotnou hráz. Objem této hráze je pro obě varianty rozdílný jelikož jsou odlišné i uvažované různé průtoky soustrojími PVE. Pro variantu A je navržen objem s rezervou 5 mil. m³ a pro variantu B jsou to 4 mil. m³.

V obou variantách zajišťují propojení mezi horní nádrží a strojovnou dvě paralelní tlaková potrubí o délce 1355 metrů. Na tlakové potrubí navazují Reverzní Francisovy turbíny, jejichž nepochybnou výhodou je možnost turbínového i čerpadlového provozu, čímž se poměrně zjednoduší celkové řešení bloku. Od turbín je odváděna voda odpadními tunely do dolní nádrže PVE.

Na společné hřídeli jsou umístěny motorgenerátory, které se využívají jak při turbínovém provozu ve funkci generátoru nebo v čerpadlovém provozu ve funkci motorů. Přeměnu výstupního napětí motorgenerátoru na napětí přenosového vedení zajišťují blokové transformátory.

Nespornou výhodou této lokality je její umístění v blízkosti rozvodny Krasíkov, která je součástí přenosové soustavy. Délka vedení mezi touto rozvodnou a PVE Cukrová Bouda je necelých 10 km.

Je samozřejmostí, že realizace díla takovéhoho rozměru přinese i negativní vlivy na životní prostředí. Při stavbě a následném provozu je nutné přijmout taková opatření, aby došlo k minimalizaci těchto negativ, a to například při stavbě zamezit unikům ropných látek z pracovních strojů, nebo v samotné technologii využitím bezmazných technologií v částech soustrojí, kde dochází ke styku s pracovními médii a to vodou.

Pro ekonomické zhodnocení obou variant byly vytvořeno přehledné tabulka nákladů, jež lze spatřit v přílohách Tab. A-1 Náklady Varianty A. a Tab. B-1 Náklady Varianty B. Výsledkem nákladu je výše nutných investic pro realizaci díla. Pro variantu A je předpokládaná výše investice zhruba 18 mld. Kč a pro variantu B je stanovena částka 14,6 mld. Kč.

Předpokládaná struktura tržeb je uvedena v podkapitole 7.2.1. Pro zjednodušení je zde předpokládáno generování tržeb pouze nabídkou služby QS_{10} a prodeje elektrické energie při požadavku jejího nasazení, kdy je tato energie oceňována poměrně vysokou cenou. Ostatní možné služby které může poskytovat PVE nelze považovat za pravidelné a proto se s nimi nedá kalkulovat. Předpokládané roční výnosy jednotlivých variant jsou přehledně uvedeny v tabulkách Tab. A-2 a Tab. B-2 umístěných v příloze.

Ekonomické hodnocení je vytvořeno pro časový horizont 20 let. Pro samotné hodnocení je vycházeno nejprve z doby splacení daných investic. Pro variantu A vychází tato doba 10,4 roku a pro variantu B 10,6 roku. Obě varianty dosahují poměrně přijatelné dobu splacení investice při uvažování projektu takovéhoho charakteru.

Dalším kritériem je čistá současná hodnota (NPV). Výhodnou investicí se v tomto kritériu uvažuje investice s vyšší nezápornou generovanou hodnotou. V našem případě je to hodnota varianty A, jelikož dosahuje hodnoty 2,55 mld. Kč oproti variantě B s hodnotu 1,64 mld. Kč.

Kritérium určení vnitřního výnosového procenta (IRR) ukazuje hodnotu diskontní míry, která vede k nulové hodnotě NPV za dané uvažované období. V našem případě vychází hodnota IRR varianty A 7,7% a hodnota IRR varianty B 7,36%. Z těchto výsledků je taktéž patrné, že výhodnější je varianta A.

Posledním hodnotícím kritériem jsou měrné investiční náklady. Varianta A dosahuje hodnoty 35,8mil. Kč/MW a varianta B hodnoty 36,5mil. Kč/MW. Z tohoto pohledu je taktéž výhodná varianta A s nižší hodnotou měrných investičních nákladů.

Z výsledků všech hodnotících kritérií je patrné, že výhodnější je varianta A, jelikož dosahuje celkově lepších výsledků.

Znevýhodnění varianty B s nižším instalovaným výkonem je způsobeno existencí fixních nákladů, které jsou stejné pro obě varianty řešení. Mezi uvažované fixní náklady lze například zahrnout výstavbu komunikací a infrastruktury stavby, výstavbu dolní nádrže, která se uvažuje stejná pro obě varianty, výkup pozemku spojených se stavbou, kdy dochází u varianty B pouze k nepatrnému snížení potřeby pozemků v oblasti horní nádrže, atd.

Při uvažování snížení investičních nákladů lze přemýšlet o snížení objemu dolní nádrže. Při snížení objemu zhruba na 10mil. m^3 potřebných pro provoz PVE, by bylo možné snížit výšku hráze na cca 33m jak ukazuje Tab. 5-3. Jelikož by ale při tomto snížení hladiny nedošlo k vynětí

staveb ze zátopové oblasti v osadě Drozdovské Pily a bylo by nutné umístit sdružený objekt PVE blíže k dolní hrázi z důvodu dostatečného zanoření, nemá toto snížení objemu velký význam. Je nutné také podotknout, že tímto snížením objemu by byla vyřazena možnost využití dolní nádrže jak pro vodárenskou činnost tak také pro ochranu obyvatelstva před povodněmi.

Obsahem Swot analýzy je rozvaha z hlediska silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb spojené s daným projektem. Přehled této analýzy je uveden v tabulce Tab. 7-4 a není nutné jej tady podrobně rozebírat. Nejvýznamnějším výsledkem je část hrozeb, pro které jsou uvedeny možná opatření v tabulce Tab. 7-5.

V poslední části práce je zpracován orientační předpokládaný harmonogram přípravy a realizace díla. Při uvažování uvedených zákonů a vyhlášek je nejkratší doba vyřízení přípravných činností stanovena na 96 měsíců a následná realizace díla na 72 měsíců. Z těchto hodnot vyplývá doba potřebná pro přípravu a realizaci díla 14 let od rozhodnutí dílo realizovat.

Při rozhodnutí realizace tohoto díla je nutné detailně zpracovat jednotlivé části projektu, což nemohl být zpracováno vzhledem k rozsáhlosti v této práci. V případě rozhodnutí investora realizace tohoto díla je nutné zpracovat kompletní dokumentaci v předpřípravné fázi realizace.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] KOPŘIVA, Miroslav, A KOL. *Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně*. 2. vyd. Šumperk : Agentura Trifox, s.r.o., 1997. 100 s.
- [2] DUŠIČKA, Peter, A KOL. *Malé vodní elektrárny*. 1. vyd. Bratislava : Jaga group, v. o. s., 2003. 175 s. ISBN 80-88905-45-1.
- [3] BEDNÁŘ, Josef. *Malé vodní elektrárny 2 : Turbíny*. 1. vyd. Praha : Polygrafia, n. p., 1989. 240 s. ISBN 621.311.21-181.4.
- [4] DOČEKAL, Antonín, BOUČEK, Stanislav. *Elektrárny II*. 1. vyd. Praha : ČVUT, 1998. 263 s.
- [5] KOPŘIVA, Miroslav. *Generace Dlouhé Stráně*. 1. vyd. Šumperk : Trifoxy s.r.o., 2009. 248 s. ISBN 978-80-86930-17-6.
- [6] VALACH, Josef. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství EKOPRESS, 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1.
- [7] FOTR, Jiří, SOUČEK, Jan. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*. 1. vyd. GRADA., 2005. 356 s. ISBN 80-247-0939-2.
- [8] SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika* 5. vyd. GRADA, 2011. 480 s. ISBN 978-80-347-3494-1.
- [9] ČEPS [online]. c2011, [cit. 2011-10-20].
Dostupný z WWW: <<http://www.ceps.cz/>>.
- [10] ČEZ Distribuce [online]. c2010, [cit. 2010-4-9].
Dostupný z WWW: <<http://www.cezdistribuce.cz/>>.
- [11] ČHMU [online]. c2011, [cit. 2011-11-25].
Dostupný z WWW: <<http://www.chmu.cz/>>.
- [12] MAPY [online]. c2011, [cit. 2011-11-5].
Dostupný z WWW: <<http://www.mapy.cz/>>.
- [13] Karlova Studánka [online]. c2011, [cit. 2011-12-10].
Dostupný z WWW: <<http://www.k.studanka.cz/>>.
- [14] Přírodní park Březná [online]. c2009, [cit. 2011-11-12].
Dostupný z WWW: <<http://www.tixik.com/>>.
- [15] Ceník prací ÚRS [online]. c2009, [cit. 2012-4-12].
Dostupný z WWW: <<http://www.cenik-praci.cz/cenik-stavebnich-praci-urs/>>.
- [16] ALSTOM [online]. c2012, [cit. 2012-3-22].
Dostupný z WWW: <www.alstom.com/czech-republic/cs/>.
- [17] Tzbinfo (stavebnictví, úspora energie, technika zařízení budov) [online]. c2012, [cit. 2012-5-6].
Dostupný z WWW: <www.tzb-info.cz>.
- [18] Český statistický úřad [online]. c2012, [cit. 2012-5-6].
Dostupný z WWW: <www.czso.cz/>.

- [19] *Portál veřejné správy* [online]. c2012 , [cit. 2012-5-6].
Dostupný z WWW: <portal.gov.cz/>.
- [20] GOOGLE EARTH [počítačový program], Ver. 6.1.0.5001, 2012.
- [21] MS Office [počítačový program], 2003.

Příloha A: EKONOMICKÉ ZHODNOCENÍ VARIANTY A.

Tab. A-1 Náklady Varianty A.

Náklady PVE Cukrová bouda			Varianta A: 4 x 126MW	
	Množství	Jednotka	Cena m.j. [Kč]	Cena celkem [mil. Kč]
Stavební část				
Hráz horní nádrže				
Násep	1236,2	tis.m ³	900	1112,6
AB svahu	79,3	tis.m ²	5000	396,5
AB dna	341,8	tis.m ²	4000	1367,2
Ostatní objekty HN (ter. úpravy, komunikace)	4%			115,1
Celkem				2991,3
Vtokový objekt a objekt uzávěrů HN				
obestavěný prostor	40	tis.m ³	6000	240,0
Přístupová štola				
kubatura výlomu	2000	m ³	8500	17,0
kubatura betonu	380	m ³	3600	1,4
Odvodňovací štola				
kubatura výlomu	3300	m ³	2200	7,3
kubatura betonu	1500	m ³	3600	5,4
celkem				271,0
Trafokaverna				
výlom	19500	m ³	6000	117,0
betonáž	3000	m ³	3600	10,8
související práce	1%			1,3
celkem				129,1
Spojka kaverny a trafokaverny				
výlom	720	m ³	5500	4,0
betonáž	80	m ³	3600	0,3
celkem				4,2
Strojovna elektrárny				
výlom	157500	m ³	6000	945,0
betonáž	37000	m ³	3600	133,2
související práce	3%			32,3
celkem				1110,5
Komunikační, přístupový tunel do strojovny a přístupový tunel k odpadním tunelům				
	300+280+130	m		
výlom	35500	m ³	6000	213,0
betonáž	5500	m ³	3600	19,8
celkem				232,8
Přivaděč				
výlom	94000	m ³	7500	705,0
betonáž	34400	m ³	3100	106,6
pancíř	13600	t	18000	244,8
související práce	3%			31,7
celkem				1088,1
Odpadní tunely				
výlom	16040	m ³	5500	88,2
betonáž	9400	m ³	3900	36,7
celkem				124,9
Větrací a kabelové štoly				
	330	m		
výlom	5850	m ³	5500	31,4
betonáž	920	m ³	3600	3,4
celkem				35,5
Hráz dolní nádrže				
násyp	904000	m ³	1000	904,0
AB svahu	21600	m ²	5000	108,0
Ostatní objekty DN (ter. úpravy, komunikace)	3%			30,4
Celkem				1042,4
Sdružený objekt				
obestavěný prostor (betonáž)	35000	m ³	4600	161,0

technologie	10%			16,1
Celkem				177,1
Injekční štola	250	m		
výkop	17700	m ³	1600	28,3
betonáž	13300	m ³	3500	46,6
injekční clona	19000	m ³	3500	66,5
celkem				141,4
Obtoková štola a stavební obroky	200+250	m		
výlom	8000	m ³	5500	44,0
betonáž	1400	m ³	3500	4,9
Celkem				48,9
Odpadní štola	190	m		
výkop	1800	m ³	1700	3,1
betonáž	1400	m ³	3900	5,5
Celkem				8,5
Vývodové pole				10,0
Správní a provozní objekty				100,0
Nové komunikace				
délka	17000	m		
plocha	144000	m ²	4000	576,0
celkem				576,0
Rekonstrukce stávajících komunikací				
délka	4300	m		
plocha	34400	m ²	3000	
celkem				103,2
Vyrovnávací komora	odhad			90,0
Ostatní související objekty	odhad cca 8%			662,8
Stavební náklady celkem				9051,0
Technologická část				
Strojní součásti				
Turbíny, regulace a související zařízení	4	ks	460 000 000	1840
Zařízení vtokového objektu	2	ks	21 000 000	42
Provozní uzávěry	2	ks	55 000 000	110
Provozní uzávěry kulové	4	ks	68 000 000	272
Zařízení sdruženého objektu	1	ks	220 000 000	220
Ostatní provozní zařízení	8%			198,72
Mezisosčet				2682,72
Montážní práce	15%			402,408
Strojní část celkem				3085,128
Elektro část				
Motorgenerátory včetně příslušenství	4	ks	465 000 000	1860
Blokové transformátory	4	ks	53 000 000	212
Zapouzdřená rozvodna	1	ks	510 000 000	510
Ostatní zařízení a vlastní spotřeba	1	ks	175 000 000	175
Vyvedení výkonu do rozvodny 400kV	9,7	km	14 000 000	135,8
Upravy v rozvodně 400 kV	504	MW	450 000	226,8
Ostatní zařízení a vlastní spotřeba	5%			156,0
Mezisosčet				3275,6
Montážní práce	15%			491,3
Elektro celkem				3766,9
Technologická část celkem				6852,0
Ostatní náklady spojené se stavbou				
Projekty, průzkumy, zaměření	2%			318,1
Souvislé investice	1%			159,0
Vynětí pozemků ze zemědělského půdního fondu	300 000	m ²	40	12,0
Vynětí pozemků z plnění funkce lesa	1 200 000	m ²	60	72,0
Výkup pozemků	700 000	m ²	250	175,0
Výkup nemovitostí	20	objektů	2 000 000	40,0
Dočasný zábor ZPF a PUPFL na 8 let	100 000	m ²	10	8,0
Věčné břemeno vedení	102 000	m ²	25	20,4
Zařízení staveniště	odhad			150,0
Náklady na ochranu ŽP	0,30%			47,7
Inženýrská činnost a technická pomoc	2%			318,1
Rezerva	5%			795,2
celkem				2115,4
PVE CELKEM (Varianta A)				18018,4 mil. Kč

Tab. A-2 Přehledová tabulka výpočtu ekonomického hodnocení Varianty A.

PVE Cukrová Bouda	pořadí let	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Variant A.																						
Celková cena investice	tis Kč	18 018 400																				
VÝNOSY																						
Množství prodané elektřiny	MWh	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740	124 740
cena elektřiny	tis. Kč/MWh	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30
index růstu ceny	-	1,01	1,00	1,01	1,01	1,01	1,01	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02
růst ceny	-	1,00	1,00	1,01	1,02	1,03	1,04	1,06	1,08	1,10	1,13	1,15	1,17	1,20	1,22	1,24	1,27	1,29	1,32	1,35	1,37	1,40
cena indexovaná	Kč/MWh	3 300	3 300	3 333	3 366	3 400	3 434	3 503	3 573	3 644	3 717	3 791	3 867	3 945	4 023	4 104	4 186	4 270	4 355	4 442	4 531	4 622
tržby z prodané elektřiny	tis. Kč/rok		411 642	415 758	419 916	424 115	428 356	436 923	445 662	454 575	463 667	472 940	482 399	492 047	501 888	511 925	522 164	532 607	543 259	554 125	565 207	576 511
Množství QS10	MW.h/rok	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360	3 825 360
cena za jednotku	tis. Kč/MW.h	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450
index růstu ceny	-	1,01	1,00	1,01	1,01	1,01	1,01	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02
růst ceny	-	1,00	1,00	1,01	1,02	1,03	1,04	1,06	1,08	1,10	1,13	1,15	1,17	1,20	1,22	1,24	1,27	1,29	1,32	1,35	1,37	1,40
cena indexovaná	Kč/MW.h	450,0	450,0	454,5	459,0	463,6	468,3	477,6	487,2	496,9	506,9	517,0	527,4	537,9	548,7	559,6	570,8	582,2	593,9	605,8	617,9	630,2
tržby z QS10	tis. Kč/rok		1 721 412	1 738 626	1 756 012	1 773 573	1 791 308	1 827 134	1 863 677	1 900 951	1 938 970	1 977 749	2 017 304	2 057 650	2 098 803	2 140 779	2 183 595	2 227 267	2 271 812	2 317 248	2 363 593	2 410 865
Výnosy celkem	tis. Kč/rok		2 133 054	2 154 385	2 175 928	2 197 688	2 219 665	2 264 058	2 309 339	2 355 526	2 402 636	2 450 689	2 499 703	2 549 697	2 600 691	2 652 705	2 705 759	2 759 874	2 815 071	2 871 373	2 928 800	2 987 376
NÁKLADY																						
Vlastní spotřeba elektřiny	MWh	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892	172 892
cena elektřiny	tis. Kč/MWh	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200
index růstu ceny	-	1,010	1,000	1,010	1,010	1,010	1,010	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020
růst ceny	-	1,000	1,000	1,010	1,020	1,030	1,041	1,061	1,083	1,104	1,126	1,149	1,172	1,195	1,219	1,244	1,268	1,294	1,320	1,346	1,373	1,401
cena indexovaná	Kč/MWh	1200,000	1212,000	1224,120	1236,361	1248,725	1273,699	1299,173	1325,157	1351,660	1378,693	1406,267	1434,392	1463,080	1492,342	1522,189	1552,632	1583,685	1615,359	1647,666	1680,619	
Náklady na vlastní spotřeba elektřiny	tis. Kč/MWh		207 470	209 545	211 640	213 756	215 894	220 212	224 616	229 108	233 691	238 364	243 132	247 994	252 954	258 013	263 174	268 437	273 806	279 282	284 868	290 565
Počet zaměstnanců nového zdroje	osob	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
prům. cena 1 prac.+soc.náklady	tis. Kč/osobu	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000
index růstu ceny prac.	-	1,035	1,000	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035
růst ceny pracovníků	-	1,000	1,000	1,035	1,071	1,109	1,148	1,188	1,229	1,272	1,317	1,363	1,411	1,460	1,511	1,564	1,619	1,675	1,734	1,795	1,857	1,923
Mzdové a osobní náklady	tis. Kč/rok	0,0	21870,0	22635,5	23427,7	24247,7	25096,3	25974,7	26883,8	27824,7	28798,6	29806,6	30849,8	31929,5	33047,1	34203,7	35400,8	36639,9	37922,3	39249,6	40623,3	42045,1
Náklady na opravy a údržbu (GO)	tis. Kč/rok	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046	45 046
index růstu ceny na opravy a údržbu	-	1,020	1,000	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020
růst ceny za opravy	-	1,000	1,000	1,020	1,040	1,061	1,082	1,104	1,126	1,149	1,172	1,195	1,219	1,243	1,268	1,294	1,319	1,346	1,373	1,400	1,428	1,457
Náklady na opravu a údržbu (GO)	tis. Kč/rok		45046,0	45946,9	46865,9	47803,2	48759,2	49734,4	50729,1	51743,7	52778,6	53834,1	54910,8	56009,0	57129,2	58271,8	59437,2	60626,0	61831,4	63075,3	64336,8	65623,5
správní režie	tis. Kč/rok	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207
spotřeba materiálu	tis. Kč/rok	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009	9 009
revize a měření	tis. Kč/rok	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450
pojištění	tis. Kč/rok	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207
ostatní náklady	tis. Kč/rok	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207	7 207
index růstu ceny ostat.nákladů	-	1,020	1,000	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020
růst ceny za ostatní náklady	-	1,000	1,000	1,020	1,040	1,061	1,082	1,104	1,126	1,149	1,172	1,195	1,219	1,243	1,268	1,294	1,319	1,346	1,373	1,400	1,428	1,457
ostatní provozní náklady	tis. Kč/rok		31 082	31 703	32 337	32 984	33 644	34 317	35 003	35 703	36 417	37 146	37 888	38 646	39 419	40 208	41 012	41 832	42 669	43 522	44 392	45 280
náklady bez odpisů a úroků	tis. Kč/rok		305 468	309 830	314 271	318 791	323 393	330 238	337 232	344 380	351 685	359 151	366 781	374 579	382 550	390 696	399 023	407 535	1 102 628	425 129	434 220	443 514
procento odpisů z nového zdroje	%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%
odpisy z nového zdroje	tis. Kč/rok	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828	810 828
Náklady celkem	tis. Kč/rok		1 116 296	1 120 658	1 125 099	1 129 619	1 134 221	1 141 066	1 148 060	1 155 208	1 162 513	1 169 979	1 177 609	1 185 407	1 193 378	1 2						

Tab. A-3 Tabulka citlivostní analýzy ceny QS a elektrické energie pro Variantu A.

CITLIVOSTNÍ ANALÝZA		Cena	tis. Kč/MW.h						
parametr	QS	0,450	0,400	0,420	0,440	0,450	0,460	0,480	0,500
hr. zisk z projektu - ztráta v 1.roce		1016758	825 490	901 998	978 505	1 016 758	1 055 012	1 131 519	1 208 026
saldo CF		1634402	1 479 475	1 541 446	1 603 417	1 634 402	1 665 388	1 727 359	1 789 329
NPV za 20 let		2547202	649 236	1 408 422	2 167 608	2 547 202	2 926 795	3 685 981	4 445 168
IRR		7,7%	6,44%	6,95%	7,45%	7,70%	7,94%	8,42%	8,89%
CITLIVOSTNÍ ANALÝZA		Cena	tis.Kč/MWh						
parametr	EEN	3,300	2,600	3,000	3,400	3,600	3,800	4,200	4,600
hr. zisk z projektu - ztráta v 1.roce		1016758	929 440	979 336	1 029 232	1 054 180	1 079 128	1 129 024	1 178 920
saldo CF		1634402	1 563 675	1 604 090	1 644 506	1 664 714	1 684 922	1 725 338	1 765 753
NPV za 20 let		2547202	1 680 739	2 175 860	2 670 982	2 918 543	3 166 104	3 661 225	4 156 347
IRR		7,7%	7,13%	7,46%	7,78%	7,93%	8,09%	8,40%	8,71%

Příloha B: EKONOMICKÉ ZHDNOCENÍ VARIANTY B.

Tab. B-1 Náklady Varianty B.

Náklady PVE Cukrová bouda			Varianta B 2 x 200MW	
	Množství	Jednotka	Cena m.j.	Cena celkem
Stavební část				
Hráz horní nádrže				
Násyp	1125,7	tis.m ³	900	1013,1
AB svahu	70,1	tis.m ²	5000	350,5
AB dna	282,7	tis.m ²	4000	1130,8
Ostatní objekty HN (ter. úpravy, komunikace)	3%			99,8
Celkem				2594,2
Vtokový objekt a objekt uzávěrů HN				
obestavěný prostor	30	tis.m ³	6000	180,0
Přístupová štola				
kubatura výlomu	1700	m ³	8500	14,5
kubatura betonu	320	m ³	3600	1,2
Odvodňovací štola				
kubatura výlomu	3100	m ³	2200	6,8
kubatura betonu	1400	m ³	3600	5,0
celkem				207,5
Trafokaverna				
výlom	15700	m ³	6000	94,2
betonáž	2400	m ³	3600	8,6
související práce	1%			1,0
celkem				103,9
Spojka kaverny a trafokaverny				
výlom	720	m ³	5500	4,0
betonáž	80	m ³	3600	0,3
celkem				4,2
Strojovna elektrárny				
výlom	126670	m ³	6000	760,0
betonáž	33000	m ³	3600	118,8
související práce	3%			26,4
celkem				905,2
Komunikační, přístupový tunel do strojovny a přístupový tunel k odpadním tunelům				
	300+280+130	m		
výlom	35500	m ³	6000	213,0
betonáž	5500	m ³	3600	19,8
celkem				232,8
Přivaděč				
výlom	50280	m ³	7500	377,1
betonáž	16500	m ³	3100	51,2
pancíř	9600	t	18000	172,8
související práce	3%			18,0
celkem				619,1
Odpadní tunely				
výlom	11150	m ³	5500	61,3
betonáž	7400	m ³	3900	28,9
celkem				90,2
Větrací a kabelové štoly				
	330	m		
výlom	5850	m ³	5500	32,2
betonáž	920	m ³	3600	3,4
celkem				35,6
Hráz dolní nádrže				
násyp	904000	m ³	1000	904,0
AB svahu	21600	m ²	5000	108,0
Ostatní objekty DN (ter. úpravy, komunikace)	3%			30,4
celkem				1042,4
Sdružený objekt				
obestavěný prostor (betonáž)	35000	m ³	4600	161,0
technologie	10%			16,1
Celkem				177,1
Injekční štola	250	m		

výkop	17700	m ³	1600	28,3
betonáž	13300	m ³	3500	46,6
injekční clona	19000	m ³	3500	66,5
celkem				141,4
Obtoková štola a stavební obroky	200+250	m		
výlom	8000	m ³	5500	44,0
betonáž	1400	m ³	3500	4,9
celkem				48,9
Odpadní štola	190	m		
výkop	1800	m ³	1700	3,1
betonáž	1400	m ³	3900	5,5
celkem				8,5
Vývodové pole				7,0
Správní a provozní objekty				80,0
Nové komunikace				
délka	15500	m		
plocha	131000	m ²	4000	524,0
celkem				524,0
Rekonstrukce stávajících komunikací				
délka	4300	m		
plocha	34400	m ²	3000	
celkem				103,2
Vyrovnávací komora	odhad			75,0
Ostatní související objekty	odhad cca 8%			560,0
Stavební náklady celkem				7663,2
Technologická část				
Strojní součásti				
Turbíny, regulace a související zařízení	2	ks	690 000 000	1380
Zařízení vtokového objektu	2	ks	17 500 000	35
Provozní uzávěry	2	ks	45 000 000	90
Provozní uzávěry kulové	2	ks	81 000 000	162
Zařízení sdruženého objektu	1	ks	180 000 000	180
Ostatní provozní zařízení	8%			147,76
Mezisosčet				1994,76
Montážní práce	15%			299,214
Strojní část celkem				2293,974
Elektro část				
Motorgenerátory včetně příslušenství	2	ks	695 000 000	1390
Blokové transformátory	2	ks	79 500 000	159
Zapouzdřená rozvodna	1	ks	410 000 000	410
Ostatní zařízení a vlastní spotřeba	1	ks	125 000 000	125
Vyvedení výkonu do rozvodny 400kV	9,7	km	13 000 000	126,1
Upravy v rozvodně 400 kV	400	MW	450 000	180,0
Ostatní zařízení a vlastní spotřeba	5%			119,5
Mezisosčet				2509,6
Montážní práce	15%			376,4
Elektro celkem				2886,0
Technologická část celkem				5180,0
Ostatní náklady spojené se stavbou				
Projekty, průzkumy, zaměření	2%			256,9
Souvislé investice	1%			128,4
Vynětí pozemků ze zemědělského půdního fondu	300 000	m ²	40	12,0
Vynětí pozemků z plnění funkce lesa	1 050 000	m ²	60	63,0
Výkup pozemků	650 000	m ²	250	162,5
Výkup nemovitostí	20	objektů	2 000 000	40,0
Dočasný zábor ZPF a PUPFL na 8 let	90 000	m ²	10	7,2
Věcné břemeno vedení	102 000	m ²	25	20,4
Zařízení staveniště	odhad			130,0
Náklady na ochranu ŽP	0,30%			38,5
Inženýrská činnost a technická pomoc	2%			256,9
Rezerva	5%			642,2
celkem				1757,9
PVE CELKEM (Varianta B)			14601,1	mil.Kč

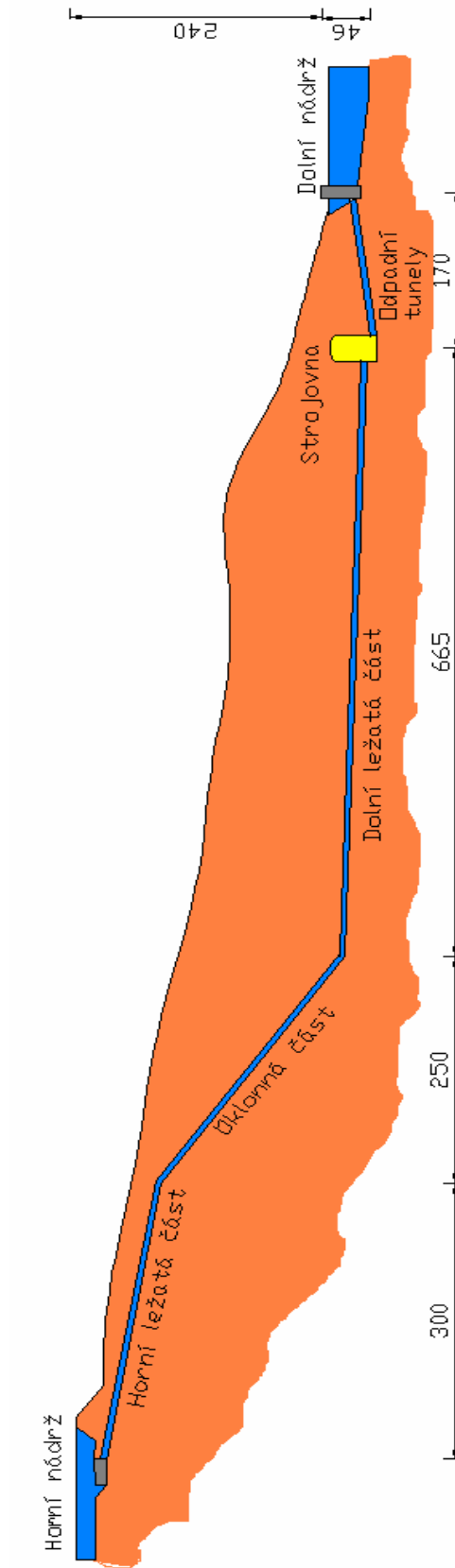
Tab. B-2 Přehledová tabulka výpočtu ekonomického hodnocení Varianty B.

PVE Cukrová Bouda	pořadí let	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Varianty B.																							
Celková cena investice	tis Kč	14 601 100																					
VÝNOSY																							
Množství prodané elektřiny	MWh	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	99 000	
cena elektřiny	tis. Kč/MWh	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	
index růstu ceny	-	1,01	1,00	1,01	1,01	1,01	1,01	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	
růst ceny	-	1,00	1,00	1,01	1,02	1,03	1,04	1,06	1,08	1,10	1,13	1,15	1,17	1,20	1,22	1,24	1,27	1,29	1,32	1,35	1,37	1,40	
cena indexovaná	Kč/MWh	3 300	3 300	3 333	3 366	3 400	3 434	3 503	3 573	3 644	3 717	3 791	3 867	3 945	4 023	4 104	4 186	4 270	4 355	4 442	4 531	4 622	
tržby z prodané elektřiny	tis. Kč/rok	326 700	329 967	333 267	336 599	339 965	346 765	353 700	360 774	367 989	375 349	382 856	390 513	398 324	406 290	414 416	422 704	431 158	439 781	448 577	457 549		
Množství QS10	MW.h/rok	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	3 036 000	
cena za jednotku	tis. Kč/MW.h	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	
index růstu ceny	-	1,01	1,00	1,01	1,01	1,01	1,01	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	
růst ceny	-	1,00	1,00	1,01	1,02	1,03	1,04	1,06	1,08	1,10	1,13	1,15	1,17	1,20	1,22	1,24	1,27	1,29	1,32	1,35	1,37	1,40	
cena indexovaná	Kč/MW.h	450,0	450,0	454,5	459,0	463,6	468,3	477,6	487,2	496,9	506,9	517,0	527,4	537,9	548,7	559,6	570,8	582,2	593,9	605,8	617,9	630,2	
tržby z QS10	tis. Kč/rok	1 366 200	1 379 862	1 393 661	1 407 597	1 421 673	1 450 107	1 479 109	1 508 691	1 538 865	1 569 642	1 601 035	1 633 056	1 665 717	1 699 031	1 733 012	1 767 672	1 803 025	1 839 086	1 875 868	1 913 385		
Výnosy celkem	tis. Kč/rok	1 692 900	1 709 829	1 726 927	1 744 197	1 761 639	1 796 871	1 832 809	1 869 465	1 906 854	1 944 991	1 983 891	2 023 569	2 064 040	2 105 321	2 147 428	2 190 376	2 234 184	2 278 867	2 324 445	2 370 934		
NAKLADY																							
Vlastní spotřeba elektřiny	MWh	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	139 023	
cena elektřiny	tis. Kč/MWh	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	
index růstu ceny	-	1,010	1,000	1,010	1,010	1,010	1,010	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	
růst ceny	-	1,000	1,000	1,010	1,020	1,030	1,041	1,061	1,083	1,104	1,126	1,149	1,172	1,195	1,219	1,244	1,268	1,294	1,320	1,346	1,373	1,401	
cena indexovaná	Kč/MWh	1200,000	1212,000	1224,120	1236,361	1248,725	1273,699	1299,173	1325,157	1351,660	1378,693	1406,267	1434,392	1463,080	1492,342	1522,189	1552,632	1583,685	1615,359	1647,666	1680,619		
Náklady na vlastní spotřebu elektřiny	tis. Kč/MWh	166 828	168 496	170 181	171 883	173 602	177 074	180 615	184 257	187 912	191 670	195 504	199 414	203 402	207 470	211 619	215 852	220 169	224 572	229 064	233 645		
Počet zaměstnanců nového zdroje	osob	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
prům. cena 1 prac.+soc.náklady	tis. Kč/osobu	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000	729,000
index růstu ceny prac.	-	1,035	1,000	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	1,035	
růst ceny pracovníků	-	1,000	1,000	1,035	1,071	1,109	1,148	1,188	1,229	1,272	1,317	1,363	1,411	1,460	1,511	1,564	1,619	1,675	1,734	1,795	1,857	1,923	
Mzdové a osobní náklady	tis. Kč/rok	0,0	21870,0	22635,5	23427,7	24247,7	25096,3	25974,7	26883,8	27824,7	28798,6	29806,6	30849,8	31929,5	33047,1	34203,7	35400,8	36639,9	37922,3	39249,6	40623,3	42045,1	
Náklady na opravy a údržbu (GO)	tis. Kč/rok	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	36 503	
index růstu ceny na opravy a údržbu	-	1,020	1,000	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	
růst ceny za opravy	-	1,000	1,000	1,020	1,040	1,061	1,082	1,104	1,126	1,149	1,172	1,195	1,219	1,243	1,268	1,294	1,319	1,346	1,373	1,400	1,428	1,457	
Náklady na opravu a údržbu (GO)	tis. Kč/rok	36502,8	37232,8	37977,5	38737,0	39511,8	40302,0	41108,0	41930,2	42768,8	43624,2	44496,6	45386,6	46294,3	47220,2	48164,6	49127,9	50112,7	51127,7	52134,9	53177,6		
správní režie	tis. Kč/rok	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	
spotřeba materiálu	tis. Kč/rok	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	7 301	
revize a měření	tis. Kč/rok	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	365	
pojištění	tis. Kč/rok	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	
ostatní náklady	tis. Kč/rok	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	5 840	
index růstu ceny ost.nákladů	-	1,020	1,000	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020	
růst ceny za ostatní náklady	-	1,000	1,000	1,020	1,040	1,061	1,082	1,104	1,126	1,149	1,172	1,195	1,219	1,243	1,268	1,294	1,319	1,346	1,373	1,400	1,428	1,457	
ostatní provozní náklady	tis. Kč/rok	25 187	25 691	26 204	26 729	27 263	27 808	28 365	28 932	29 510	30 101	30 703	31 317	31 943	32 582	33 234	33 898	34 576	35 268	35 973	36 693		
náklady bez odpisů a úroků	tis. Kč/rok	250 387	254 055	257 791	261 596	265 473	271 159	276 972	282 914	288 990	295 202	301 553	308 047	314 686	321 476	328 418	335 518	342 771	350 202	357 795	365 560		
procento odpisů z nového zdroje	%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	
odpisy z nového zdroje	tis. Kč/rok	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	657 050	
Náklady celkem	tis. Kč/rok	907 437	911 104	914 840	918 646	922 522	928 208	934 021	939 964	946 039	952 251	958 602	965 096										

Tab. B-3 Tabulka citlivostní analýzy ceny QS a elektrické energie pro Variantu B.

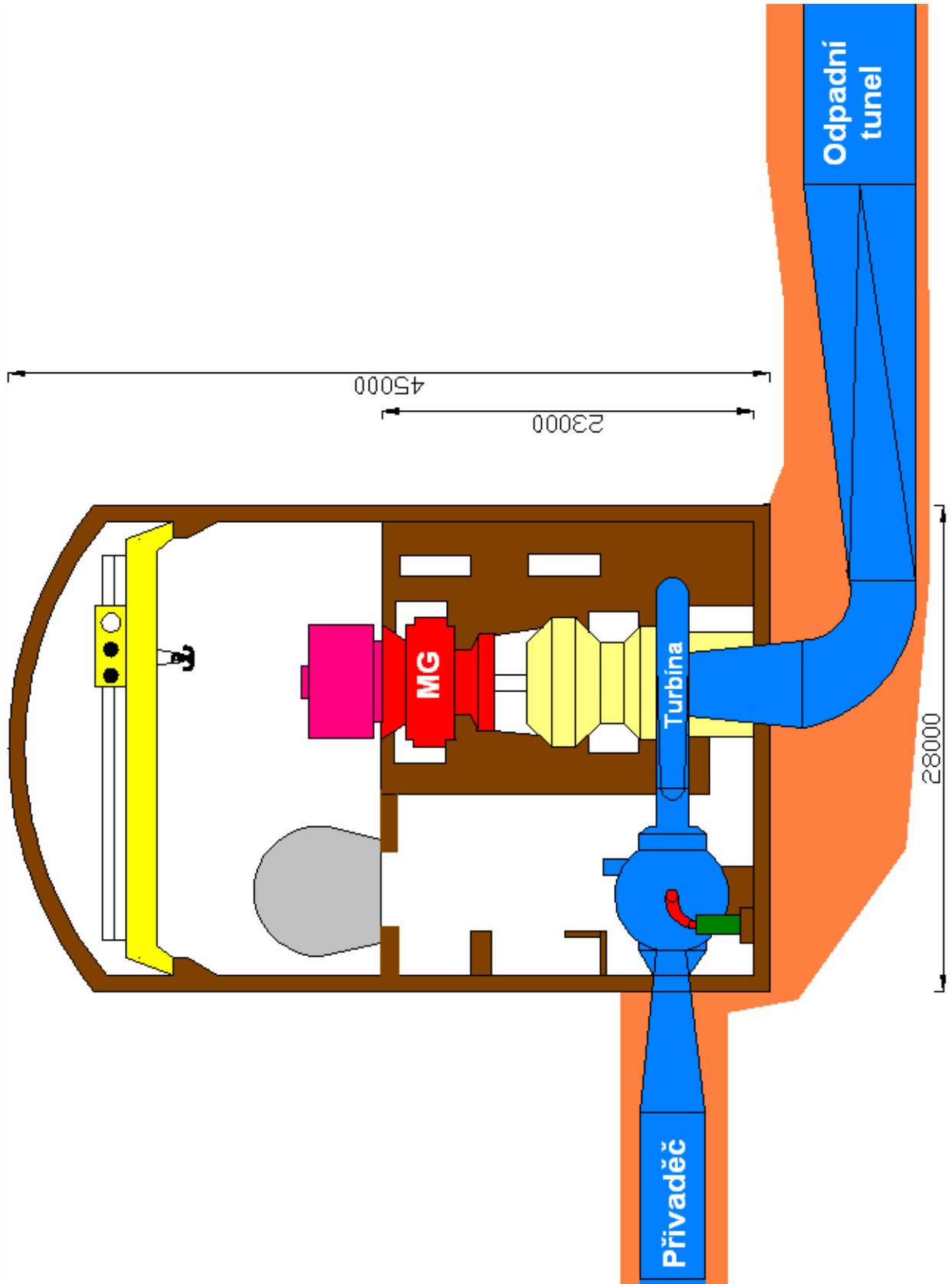
CITLIVOSTNÍ ANALÝZA parametr	Cena QS	tis. Kč/MW.h							
		0,450	0,400	0,420	0,440	0,450	0,460	0,480	0,500
hr. zisk z projektu - ztráta v 1.roce		785463	633 663	694 383	755 103	785 463	815 823	876 543	937 263
saldo CF		1293275	1 170 317	1 219 500	1 268 683	1 293 275	1 317 866	1 367 049	1 416 233
NPV za 20 let		1638553	132 231	734 760	1 337 289	1 638 553	1 939 818	2 542 347	3 144 876
IRR		7,4%	6,11%	6,62%	7,11%	7,36%	7,60%	8,08%	8,55%
CITLIVOSTNÍ ANALÝZA parametr	Cena EEN	tis.Kč/MWh							
		3,300	2,600	3,000	3,400	3,600	3,800	4,200	4,600
hr. zisk z projektu - ztráta v 1.roce		785463	716 163	755 763	795 363	815 163	834 963	874 563	914 163
saldo CF		1293275	1 237 142	1 269 218	1 301 294	1 317 332	1 333 370	1 365 446	1 397 522
NPV za 20 let		1638553	950 885	1 343 838	1 736 792	1 933 269	2 129 745	2 522 699	2 915 653
IRR		7,4%	6,80%	7,12%	7,44%	7,60%	7,75%	8,06%	8,37%

Příloha D: HYDRAULICKÝ OBVOD PVE

Obr. D-1 Hydraulický obvod PVE

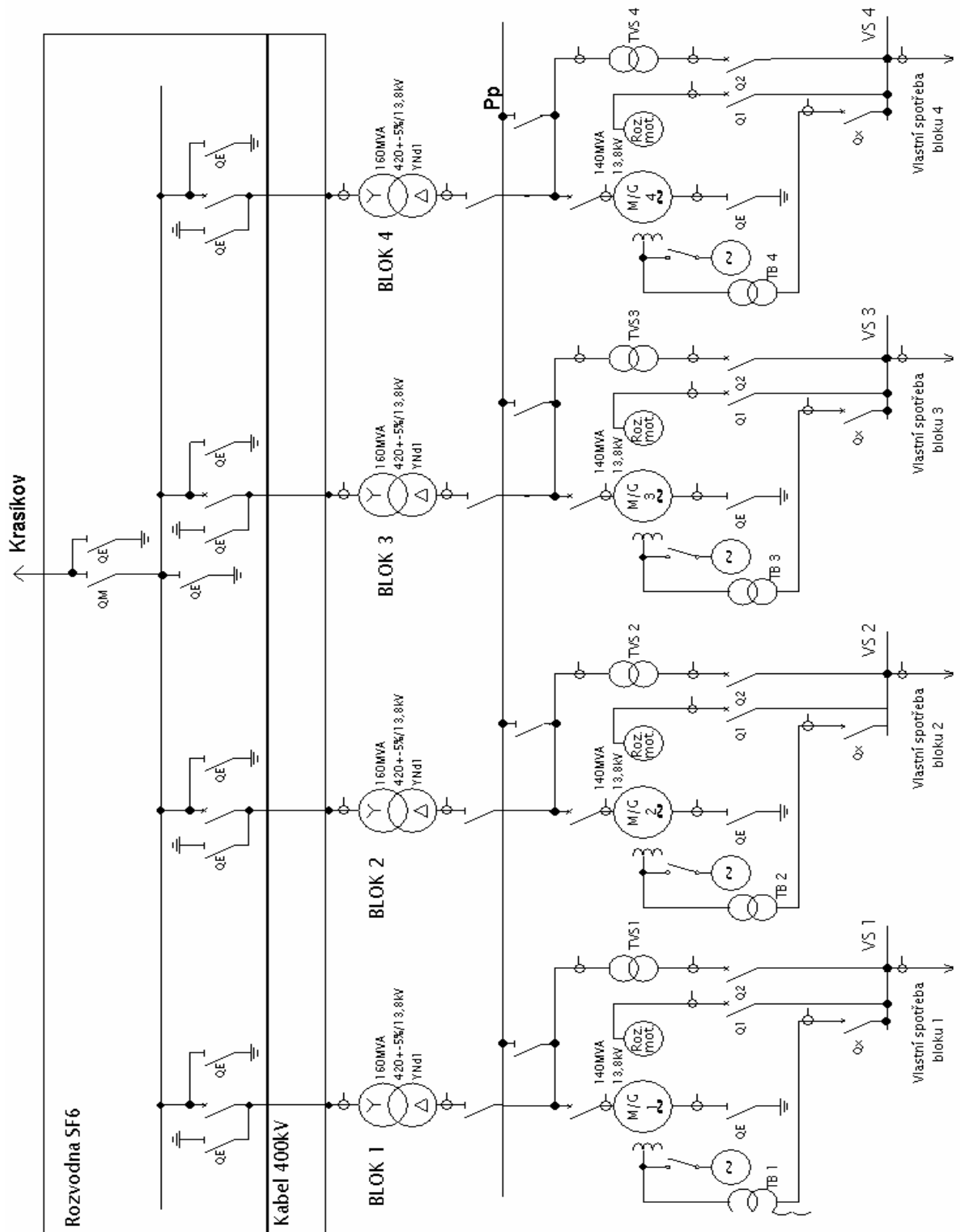
Příloha E: PŘÍČNÝ ŘEZ STROJOVNOU

Obr. E-1 Příčný řez strojovnou

Příloha F: ORIENTAČNÍ ELEKTRICKÉ SCHÉMA PVE

(Pro čtyřstrojové uspořádání)

Obr. F-1 Orientační elektrické schéma

Příloha G: ZAČLENĚNÍ PVE V TERÉNU

(několik pohledů na PVE Cukrová Bouda) [20]

Obr. G-1 Pohled na PVE z Mírovské hory

Obr. G-2 Letecký pohled na PVE

Obr. G-3 Letecký pohled na PVE